

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemam:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izjava vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

(Seja v četrtek, 28. decembra ob 3. popoldne.)

Par dni sem so se po Ljubljani širile vesti, ki so vedele povedati o raznih manj ali več zanimivih podrobnostih izza kulis klerikalne deželnozbornske večine in o dogodkih, ki bi se imeli doigrati v prvi seji deželnega zbora. Ne vemo, v koliko so bile one vesti refleksi istinitih primerljajev, dejstvo pa je, da so se ljudje pod vtiskom in vplivom teh vesti nenavadno zanimali za to sejo ter zasedli dolgo pred začetkom zborovanja do zadnjega kotička vse galerije in lože. In koliko se je tu ugibalo in prešetavalo o dogodkih, ki bi se naj imeli doigrati v teško pričakovani seji! Najbolj so seveda stikali glave klerikalci ter se delali važne, kakor da bi jim bilo do najdrobnejših podrobnosti znano vse, kar se ima točno kakor pri uri odviti in razviti v zbornici. Najživahneje je bilo na desni galeriji, kjer se je zbral gros klerikalnega občinstva. Mož, ki se je delal silno poučenega o najtajnejših skrivnostih klerikalne politike, je tam imel veliko besedo. Ljudje so kar odpirali usta, ko jim je pripovedoval o stvareh, ki se bodo nemara prigodile; ko pa je podprl svoje trditve s tem, da je s kazalcem pokazal na srednjo, takozvano glavarjevo ložo, čes, tam-le sedita sina gospoda deželnega glavarja, dokaz, da leži v ozračju nekaj važnega, so se vseh oči z napeto pozornostjo obrnile proti ti loži in na mah so bili vsi edini v tem, da je res pričakovati nekaj izrednega. Med tem pa je potekal čas, a zbornica je bila še vedno prazna. Kazalec ure je že kazal deset minut čez 3., ko je vstopil v zbornico kot prvi dr. Tavčar. Njemu so sledili vsi napredni poslanci. Pri levih vratih je prihitel nenavadno brzih in lahkih korakov takoj za dr. Tavčarjem v zbornico deželni glavar pl. Šuklje.

Sprva se je zdelo, kakor da bi bil silno nervozen, kakor da bi jedva dušil svojo razburjenost. Ko pa je zavzel svoj sedež, si popravi naočnike in pogledal belo svojo brado, je bil zopet stari Šuklje, miren in ravnomuden, kakor se to spodobi vsakemu dostojanstveniku po poklicu. Tiho, neopazeno je prišel v dvorano deželni predsednik baron Schwarz.

Sedel je že na svojem stolu ter si brisal naočnike, ko so se leva vrata odprla na stečaj ter stopil skozi nje dr. Šusteršič. Mož se je vidno postal, odkar ga nismo videli. Zdi se, kakor da bi ga morale težke skrbi.

Za Šusteršičem se je zgrnila v zbornico vrsta klerikalnih poslancev. Tiho in brez vsakega hrupa so se vsedli na svoje prostore, samo dr. Pegan je nervozno gestikuliral s rokami, zraven pa z velikim dopadanjem gledal na veliko rdečo vrtnico, ki mu je tičala v levi gumbnici. Sedež škofa Antona Bonaventura je bil prazen. Izmed 11 Nemcev jih je došlo k seji samo pet.

Med tem je otvoril glavar pl. Šuklje sejo in jel govoriti.

Govoril je o poštenosti v političnem boju, o nepristranosti in pravičnosti, o tem, kako mora vse javno delovanje voditi stvarnost, neodvisna od strankarskih strasti in kako mora vse stranke družiti ljubezen do lepe skupne domovine. Ta glavarjev govor je bil popolnoma na mestu. Glavarjevim izvajanjem so napredni poslanci mestoma pritrjevali in ploskali, klerikalci pa so molčali ter tiho ždeli na svojih sedežih. Skoraj bi rekli, da je bila to neke vrste demonstracija proti pl. Šuklju, vsaj tako se je stvar tolmačila pri poslušalcih. Morda so to samo domnevanja, toda kdo ve!

Glavar je zaključil svoj govor z živjo-klici na vladarja. Poslanci so se pozivu seveda odzvali.

Trikratni živjo je zadonel po zbornici ter z lahko udušil tisti »heik«, s katerim je dr. Eger izvolil dokumentirati svoja patriotska čutila.

Pozdravni govor barona Schwarz je prešel popolnoma neopazen. Ko je končal svoj pozdrav, je edino dr. Šusteršič hripavo zaklical: »Dobro, dobro« in tresnil z roko.

Nato je prišla na dnevni red tretja točka »Zaobljuba treh novoizvoljenih poslancev«.

Splošna napetost je zavladala na galerijah, vse se je nadejalo, da se bo sedaj zgodilo nekaj posebnega; pričakovalo se je, da se zdaj in zdaj dvigne kak klerikalni veljak ter predlaga, da se naj ta točka odstavi z dnevnega reda, in slišalo se je pritajeno šušljanje med občinstvom, čes, klerikalci so zagrozili in tudi izvedejo svojo pretnjo.

Toda Šusteršič in Lampe, Krek

in Jare so sedeli kakor okamenili na svojih sedežih ter ravnodušno poslušali, kako je deželni glavar, rezko podarjaje besedo »poslanec«, pozival novoizvoljene poslance Reiserja, Ribnikarja in Vehovca, naj položijo v njegove roke običajno poslansko obljubo. Dr. Lampe je pri tem opiral svojo glavo na pest, na obrazu pa mu je igral zlobnosarkastičen smev.

Galerija, zlasti na desni strani, je bila razočarana, ker ni prišla na svoj račun.

Pričela se je razprava o zavrne-nem cestnem zakonu.

Klerikalci so kar z enim čitanjem hoteli vse opraviti in zakon rešiti. Toda dr. Triller se je uprl in glavar je nolen volens moral otvoriti podrobno debato. Klerikalci so bili ozlovljeni in da pokažejo, koliko jim je ležeče na stvari in razpravi o cestnem zakonu, so med podrobno debato zbežali iz zbornice. Ostali so v zbornici samo dr. Zajec, dr. Pegan in oče Košak. Stvarna izvajanja dr. Trillerjeva je s dovpti skušal motiti dr. Zajec, toda njegove neslane šale, vredne pač pocestnega pobalina ne, pa deželnega odbornika, niso našle odziva niti pri klerikalnem občinstvu na galeriji.

Prišlo je do glasovanja. Če bi deželni glavar nekoliko forsiral glasovanje, pa bi bili dr. Trillerjevi predlogi — sprejeti.

Tako pa je dr. Pegan teklen na hodnik ter poklical svoje tovariše k glasovanju. In prihiteli so v zbornico ter kot en mož vsi glasovali proti vsem dr. Trillerjevim predlogom, da si niso vedeli niti za njihovo vsebino. Ni čuda, če je ta prizor vzbudil splošno veselost na galeriji. Zdi se, da se klerikalni veljaki drže načela, da njihovi backi ne smejo slišati nobenega stvarnega govora naprednih poslancev. Seveda, je pač nevarnost, da bi se kateremu izmed njih vendarle končno ne odprle oči.

Tako je bil sprejet — cestni zakon.

Na vrsto je prišla razprava o proračunskem provizoriju.

Kot prvi je jel govoriti v imenu narodno-napredne stranke dr. Karel Triller.

Njegov sijajen, vseskozi stvaren govor, je takoj sprva napravil na klerikalce globok vtisk. Zato so izdali parolo, da »naprednih govornikov sploh ne poslušajo«. Seveda, se pač boje resnice!

Dr. Šusteršič je prvi zbežal iz zbornice. Poleg Zajca, Pegana, Košaka in Dimnika je ostal v dvorani samo še državni poslanec Hladnik. Pri vratih je slonel in z odprtimi usti poslušal dr. Trillerjeva izvajanja. Ko pa je dr. Triller jel neusmiljeno ožigosati postopanje klerikalne stranke v Elsnerejevi in Hohenburgerjevi aferi, se je Hladnik potuhnil in se kakor s kromop polit kužek zmuznil skozi vrata. Trillerjeva izvajanja so zaprla celo sapo Zajcu, da je pozabil na svoje »duhovite« šale in dovptije. Dr. Pegan se je nemirno zibal na svojem fotelju ter nervozno v roki vih-tel svojo rdečo vrtnico. Ko je dr. Triller končal svoj govor, so si klerikalci kar oddahnil. Toda tudi profesor Reiserjev govor ni pustil klerikalcem priti do sape. Njegova stvarna, s številkami podprta izvajanja so napravila mogočen vtisk in niti Zajc, niti Lampe si nista upala govornika motiti z medklici.

Kot tretji je govoril poslanec Ribnikar. Temperamentno je našteval grehe, ki jih je zagrešila klerikalna stranka, odkar je zagospodarila v deželi. Ko je ožigosal postopanje klerikalcev, ki oddajajo vsa dela kar pod roko brez razpisa svojim ljudem, je dr. Zajec kričal: »K! sa pret vse vaš dubl! Pa prante, de klerikalcev ni v Iblan!«

Med Ribnikarjevim govorom so se klerikalci gnetli na hodniku okrog vrat in ga poslušali. Ribnikar jih je opazil ter jim zaklical: »Le pojte notri, nikar se me ne bojte!« Prisluškovalet na hodniku so se jadrno razkropili, kar je izvalo viharo veselost v zbornici in na galeriji.

Koncem svojega govora se je Ribnikar ostro obrnil proti deželnemu predsedniku, baronu Schwarzu, očitač mu, da je prespal politično spremembo na Dunaju in da krši zakone na ljubo klerikalni stranki.

Takrat je dr. Pegan zaklical: »Kaj pa 18. september?« Klici med naprednimi poslanci: »Škandal, ali res ne morete opustiti denunciacije!« Ko je Ribnikar končal svoja izvajanja, je dr. Zajec zaklical: »S'm mislu, de bo še hujs!«

Nato je dal deželni glavar besedo referentu dr. Lampetu.

Zbornica se je napolnila, klerikalci so v polkrogu obkolili Lampeta; Šusteršič se je vsedel tik ob njem.

Lampe je jel govoriti. Njegov govor je bil plitev in brez vsake

stvarne vsebine. To ni bil govor, s katerim se utemeljuje proračunski provizorij, marveč govoranca, ki bi ne bila dobra niti za backe na kakem shodu v Horjulu. Mesto da bi stvarno in z dokazi v rokah skušal ovreči kritiko naprednih govornikov, si je pomagal z neslanimi dovpti in s pavšalnimi obdolžitvami in sumničenji. »Laž je to, laž je ono,« to je bila kvintesenca njegove obrambe in njegovega utemeljevanja proračunskega provizorija. In dokazi? Tek Lampe ne potrebuje, z najneumnejšimi zafrkacijami se vedno več doseže. Pošten, dostojen človek bi se zjokal nad takimi deželnimi finančnimi ministri in proračunskimi referenti, klerikalci pa so se krohotali njegovim beznjskim manirum. Posebno se je krohotal dr. Šusteršič. Ko je Lampe omenil, da dežela ne more in ne more skriti svojih izdatkov, je Šusteršič cinično zavpil: »Bomo pa norce iz blaznice izpustili!«

Menda je kdo na ta ciničen medklic kaj pripomnil na galeriji, zakaj Šusteršič se je obrnil kakor bi ga pičil gad in zarjul: »Kva pa galerija!«

Dr. Krek, ki je ravno prihitel v zbornico: »Not se vmešava.«

Šusteršič: »Kdo pa?« Dr. Pegan, kazoč s prstom na galerijo: »Tistla, ki roka čez moli.« V tem trenutku je nastal silen hrup in trušč, iz katerega se je slišalo samo Šusteršičevo vpitje: »Dol z njim!« Takrat se je klerikalni gruči približal dr. Triller in obrnen proti dr. Peganu, sarkastično pripomnil: »Ali se spodobijo, da igra deželni odbornik vlogo policajca?« To je vplivalo kakor bladen tuš in mahoma se je hrup polegel.

Velik hrup pa je nastal, ko je Lampe očital Ribnikarju, da je zani-kron uradnik in da je aranziral demonstracije, pri katerih so se pobijale sipe.

Mirno se je približal Ribnikar Lampetu, ostro ga fiksirajoč. Klerikalci so pač mislili, da si bo Ribnikar takoj poiskal zadoščenje. Pegan je kakor maček skočil pred Lampeta, da bi ga s svojimi junaškimi prsi ščitil. Ribnikar je takrat ironično zamahnil z roko: »Le naj psuje, ne bom se ga lotil, le nič se ne bojte!« Za te besede so klerikalci revanžirali s psovkami, ozlovoljeni, da se Ribnikar ni dal zapeljati k neprevidnim dejanjem. Seveda, če se prekrizajo že narejeni načrti, se človek pač mora jeziti.

LISTEK.

Na Volgi.

Spisal dr. R. Marn.
(Konec.)

VII.

Mislil sem, da je samo pri nas tako, da se tuje blago bolj obraja kakor domače. Pa je pri Rusih še bolj v časih ta lastnost. Le en primer. Ivan Fomič je kupil neko galanterijsko stvar in prodajalka je predmet hvalila, čes, to je »zagranjeno« inozemsko blago. Fomič je ježno rekel: »Če nimate domačega ruskega izdelka, pa ne maram!« Prodajalka se je nasmejljala in rekla: »Lahko je mirno vestjo kupite to stvar, ker je domača. Jaz pa moram prodajati blago kot zagranjeno, sicer naši ljudje niti ne kupijo, ker imajo le tuji izdelki pri njih veljavo.«

Ogledovanje jarmarke v tako prijetni družbi je bilo nad vse zanimivo. Ves čas je hodil z nami tudi Semen Ivanovič s svojo soprogo, ki sem ga že omenil na »Čajki«. Težko smo se zadnji večer poslovili od ljubeznih Rusov, ki sta obljubila, da pride-ta enkrat na Kranjsko. Hudo se mi je tudi storilo, ko sem se poslednji-krat ozrl na široko Volgo, in ob kateri sem doživel toliko novega, prijetnega. Zbogom, Volga, srečen bom, zelo srečen, če te bom mogel zopet

kdati videti. Za mnogo, mnogo ti mora biti hvaležen pisec teh vrst!

Železni konj nas je zopet nesel v črno noč proti Moskvi. Da moremo čim več videti, smo noči vedno porabili za vožnjo, kar nas pa ni popolnoma nič utrudilo.

V Moskvo smo dospeli zjutraj zgodaj in sklenili tri dni porabiti za ogledovanje. Da smo te dni dodobra izrabili, ni ni treba praviti, ker smo tudi noči na pomoč vzeli.

Lepa je Moskva in zanimiva, veliko bolj od Peterburga, ki ima le morje zase. Moskva tudi ne stoji na ravnem, ampak na nekaj gričih, ki jih spričo množine hiš ni opaziti. Na najvišjem delu leži starodavni Kreml z zlatimi strehami svojih cerkev. Kremlj je največja znamenitost Moskve, ki smo si jo tudi najprej ogledali. Natančnejši popis si lahko pridržim, ker je bila Moskva in Kreml še največkrat predmet slovenskim potopisom z Ruskega.

Car puška, velikanski top s sto in sto drugimi, ležečimi na prostem, komu ne bi ostali v spominu! In car kolokol, ogromni zvon, ki se mo človek čudi, če je bilo sploh mogoče, da je ta zvon visel v kakem zvoniku in zvonil. Pravični orjaki z Gulliverjevega potovanja so morda imeli take topove in zvonove, kajti mi smo pritlikavci proti tuji in zvonu v carskem Kremlu, ki ne bi vedeli z njima kaj početi.

In carska palača, nova in stara, kjer je še Ivan Grozni caroval! Veli-

častnost sijaja ruskih vladarjev se nam vidi v njih. V starih savorih so grobnice davnih carjev in članov njih rodbin. Kažejo nam jih popje in citano napise na njih: Tu leži Ivan Grozni! Zona nas spreleti: kdaj je že to bilo, a vendar je še danes rusko ljudstvo, ta dobri narod, preveč zasluženo, v kulturi zaostalo, ker ga združujejo spono samoderštva.

In vendar stoji skoro nasproti grobnice Ivana Groznega največja znamenitost, spomenik, ki sem ga sploh kdaj videl, spomenik carja Aleksandra II. Osvoboditelja. Zanj so nabirali po celi Rusiji pri najvišjih in najnižjih in umetno monumentno delo je izvršil slavni ruski kipar Rjepin. Kreml je sam na sebi ruska zgodovina in sredi njega ta spomenik naj bi bil znak moderne osvobodene Ruske? Morda so si tudi to mislili, ko so izbrali to mesto spomeniku carja Osvoboditelja, toda čas se ni tu in Rusija ima veliko norih Ilidorjev!

Ogledali smo si tudi druge znamenitosti, galerije slik in muzeje. Naj omenim samo, da mi je najbolj ugajala narodopisna zbirka v Rumjancevskem muzeju. Vsi narodi prostrane ruske države so zastopani tu notri v oblekah, stanovanjih, običajih in orodjih, ki jih rabijo. Poleg domačih rodov vidimo pa tudi vse slovanske narode. Mene je zanimal slovenski oddelek: Slovenec in Slovenka v narodni noši, ki ni pa nista preveč ugajala, ker jih nisem vedel v noben kot slovanske zemlje postaviti.

Pač pa mi je zelo ugajala velika zbirka slovenskih pisanic najrazličnejših vrst, ki jih najbrž tudi kranjski muzej nima. Kdo jih je preskrbel Rumjancevskemu muzeju, bi prav rad vedel. Interesantna so tudi vsa orodja, ki jih rabijo pri nas kmetovalci in obrtniki, sicer v miniaturni izdelana, toda jako natančno in minuciozno. Obisk tega muzeja bi vsakemu Slovenceu, ki pride v Moskvo, priporočal, in je v tem oziru narodopisni oddelek Slovencev prav dobro zastopan.

V neki galeriji slik sem videl veliko družbo Angležinj in Angležev, ki so se pa kakor čreda podili po dvoranah z Bädckerjem v roki, ne da bi se kje ustavili.

Povsod, bodisi v Kremlu ali v muzejih, smo srečavali ruske družbe izletnikov iz prostrane ruske države. Navadno so bili starejši dijaki in di-jakinje pod vodstvom kakenga profesorja, ki jim je razlagal, a ti so ga verno poslušali. Ruske šole nudijo v tem oziru neprimerno več kakor naše. To ni nič posebnega, da se izleti arazžirajo v inozemstvo, da se na ta način širi obzorje dijakom. Lansko leto na pr. so bile štiri partije ruskih učiteljev in učiteljic pri nas v Ljubljani. Hodijo se po vsem svetu učiti in izpopolnjevati svojo izobrazbo. In pri nas? Na Šmarno goro, na Bled ali Bohinj, v Trst je pa že predaleč!

Tudi zabavam se v Moskvi nismo izognili. Skrbljivo je zanje v prav obili meri kar v vsakem velikem mestu, v Rusiji pa še posebno.

Značilno za ruske trgovce in obrtnike je to, da skušajo po židovskem načinu, če le morejo, opehariti odjemalca, zato se je treba za vsako stvar pogajati in polovico obljubiti. Človek se tudi tega navadi in prička s prodajalcem. Celu z izvoščeki se je treba poprej pogoditi za ceno.

Z Ivanom Fomičem sva se prav dolgo zamudila v nekem vrtnem gledališču. V katerem koncu Moskve sva in kako daleč je do najinega hotela, nisva vedela, zato sva hotela vzeti izvoščeka, ki jih je cela vrsta štala pred vhodom. Vprašala sva prvega, za koliko naju pelje do hotela. Dva rublja, je bil odgovor. Niti pogledala ga nisva in šla dalje. En rubelj, se oglasi drugi; midva pa le naprej. Osemde-set kopejk, sedemdeset in zadnji pravi: petdeset. Tega sva tudi vzela, a vozil naju je jako dolgo, da se je nama že smilil in mu je Ivan Fomič po prvi pol uri sam primaknil za vsako četrt ure po deset kopejk, ki jih je tudi za-sluzil. Celu knjige nimajo stalne cene in smo dobili ilustrirano izdajo Tolstojevnega životopisa za 40 kopejk, prodajalec je pa zahteval en rubelj.

Na moskovskem kolodvoru smo se poslovili od Franca Osipca, ki so ga opravila klicala v Peterburg, dočim se je Amalija Osipovna vrnila z nama v Ljubljano. Čeprav je bila ločitev le za malo časa, vendar nam je bilo vsem hudo. Ves čas potovanja smo bili skupaj kakor ena rodbina in Franc Osipč je bil naš vodnik ter skrbel za našo udobnost. Potovati v pri-

Proračunski provizorij je bil seveda sprejet in tudi dr. Šusteršič predlog, naj se v proračun sprejme 50.000 K za povzdigo živinoreje in da naj s 1. januarjem po previdnosti nakaže 25% draginjsko doklado onim učiteljem, ki so bili do sedaj od draginjske doklade izvezti.

Šusteršič je stavljal ta predlog tako tiho, da ga ni nihče razumel.

Dr. Triller je hitel h glavarju, da bi izvedel za besedilo. Takrat pa je glavar že odredil glasovanje. Med klici: »kaj pomenjajo besede po svoji previdnosti? Zopet vrtica za korupcije,« so tudi napredni poslanci glasovali za predlog.

Sprejet je bil končno tudi predlog, s katerim se deželni odbor poblašča, naj kupi stavbišče na vogalu Slovenskega trga in Miklošičeve ulice za zgradbo novega deželne dvorca.

Anglov nujni predlog, naj se v Idriji ustanovi obrtna šola, so klerikali odklonili in dr. Krek je to odklonitev utemeljeval s tem, da lumpje ni dovolj poštenim ljudem.

Tako je! — V naslednjem podajamo poročilo o seji:

Deželni glavar pl. Šuklje odprl razpravo po 3. uri popoldne sejo ter razglasi, da je bil deželni zbor s cesarskim patentom z dne 22. decembra sklican. Pozdravi poslanece ter spoštljivo tudi zastopnika deželne vlade, deželnega predsednika barona Schwarza, proseč ga naj blagovoli sodelovati pri delu deželnega zbora ter ga podpirati v njegovem stremeljenju z družinimi močmi zastaviti svoje sile v blaginjo kranjske dežele.

Predvsem mi je omeniti veselje, da 21. septembra t. l. je praznoval njegova c. kr. visokost nadvojvoda Karl Fran Josip svojo poroko s svojo izvoljenko visokostjo princezo Zito Parmsko. Pri tem povodu sem dal duška čustvom v imenu deželnega odbora in dežele ter sem prejel odgovor nadvojvode, ki je v svojem in imenu nadvojvodinje Zite izrekel svojo zahvalo deželnemu odboru in vsemu prebivalstvu kranjske dežele. Primerno je, da želimo tu zbrani, da bog blagoslovi to zakonsko zvezo.

Gradivo, ki je imela rešiti deželni zbor je majhno, več je pripravil deželni odbor. Je tu načrt vodopadnega zakona, ki je največje pomena za deželo. Pritrjujem, da je naš sedanji zakon že zastarel in ne odgovarja več modernim zahtevam. Deželni odbor je vodila zavest, da ima dežela v prvi vrsti pravico do vodnih moči. Treba jih je izkoristiti v korist dežele. Dana bo deželnemu zboru prilika uveljaviti ta zakon, ki bo zadostoval modernim zahtevam. Imamo pa še drug zakon, ki je velike važnosti in to je načrt lovskega zakona, ki je bil izpremenjen po sklepih deželnega odbora. Dejstvo je, da se postruže politično nasprotstvo od dne do dne in nihče ni tako naiven, da bi mogel zahtevati, da morajo odmevi tega političnega nasprotstva v zbornici prenehati. Tudi mi nismo tako sentimentalni, da bi čutili vsako osorno besedo kot razžalitev. Toda v konfliktu idej ne sme vladati strankarska strast. (Klic: »Dobro,« iz naprednih klopi.) Molčati mora pa v tej zbornici vsaka malenkostna nizkotnost. Vidim v tej zbornici moč resnega političnega mišljenja, ki jih družijo vse ljubezen do domovine in udanost do avstrijske cesarske hiše. Zato si stojem v dolžnosti, da pozovem kolege poslance, da z menoj objektivno razpravljajo, ki ga ima človek na potovanju, zato smo tudi tako težko pustili Franca Ospiča iz naše srede.

Voznja iz Moskve proti meji je veliko prijetnejša nego proti Peterburgu. Pokrajina je sicer ravna, toda zemlja obdelana in bolj obljubena in najde okoli vedno dovolj zanimivosti. Jako veliko smo videli ob progi žerjavov, ki so se ponosno sprehajali ob vodi, kakor tudi drugih divjih ptic. Zato nam je pa vožnja prijetnejša potekla nego proti Peterburgu. S prihodom na avstrijsko mejo se je pa tudi udobnost železniške vožnje nehala. Dospeli smo zvečer na mejo in presedli v Granici v avstrijski vlak. K sreči smo dobili za Amalijo Osipovno še prostor v spalnem vozu, toda nama s Fomicem sta celo dolgo noč delala družbo star poljski Žid in njegova žena, ki sta se sicer cedila vljudnosti, toda bila najini udobnosti v veliko napotje.

Na Dunaju smo se razšli po opravkih in si dali sestanek v kavarni, ki že tri leta več ne obstoji in na dotičnem trgu ni nihče vedel za njo. Kljub temu smo se zopet našli in skupaj oddrdali v domovino, v naročje svojih dragih.

Za sklep cenjenim čitateljcem in čitateljem tega spisa: Mesto drugam, pojdite na Volgo! Ivan Fomic pravil: »Celo Evropo sem prebredel, a niti primeroma nisem našel drugod tega, kar nudi Volga. Še pojdem nanjo, in prav do izliva!«

otvoritvi deželnega zbora zaključijo trikrat: »Naš cesar naj živi!« Trikratni živio in Heil.

Nato se oglašajo deželni predstojnik baron Schwarz.

Pri otvoritvi nove seje mi je čast vas v imenu vlade pozdraviti in mi bo v posebno zadoščenje pri posvetovanjih o za deželo važnih zadevah slediti s popolno pozornostjo. Isto ponovi v nemškem jeziku. Želim deželnemu zboru pri njegovem delovanju najboljšega uspeha.

K drugi točki govori deželni glavar pl. Šuklje, ki izjavi, da je poslanec baron Kodelli prosil deželni odbor za dopust, ker se mudi v vzhodni Afriki. Ker ima pravico podeliti dopust do 8 dni deželni glavar, daljši dopust pa samo deželni zbor, vpraša ali deželni zbor dovoli ta dopust. Dovoljen z vsemi glasovi. Deželni glavar opraviči nato ljubljanskega škofa zaradi duhovniških opravil, ekselencen barona Schwegla, ker je zadržan v delegacijah, plem. Scholmeierja in barona Liechtenberga.

Za zapisnikarje sta izvoljena za celo dobo zasedanja dr. Novak in dr. Zajec, ki zasedata protore.

Nato prečita zapisnikar dr. Novak opravilno pismo poslanca dr. Maksa Wurzbacha, ter se sklepanje o odložitvi njegovega mandata v komisijo za odmero osebne dohodarine preloži na dnevni red prihodnje seje.

Dr. Ravnihar in tovariši so vložili na predsedstvo dve interpelaciji zaradi dvojezičnih napisov na eraričnih poslopjih. Ob interpelaciji se sklicujeta na sklep deželnega zbora ter zahtevata, da se dvojezični napisi nemudoma odstranijo. Obenem vpraša poslanec Engl. Gangl in tovariši, kaj je deželni odbor tozadevno ukrenil. Na to interpelacijo bom odgovoril koncem seje.

Poslanec Gangl in tovariši so vložili nujni predlog, ki zahteva, da se ministrstvo za javna dela pozivlja, da naj v Idriji ustanovi obrtno delavnico za šoli odrasle dečke, ki jih še ni mogoče sprejeti v rudniško delo, tedaj od 14. do 17. leta, da se uče obrti oziroma rokodelstva. Tudi ta predlog pride koncem seje na razpravo.

Zaobljube.

Glasov § 9. deželnega reda, ki ga deželni glavar prebere imajo novi poslanci Reisner, Ribnikar in Vehovec namesto prisrge položiti v roke deželnega glavarja zaobljubo, kar ti na poziv glavarja store. Na to sledi

poročilo deželnega odbora

o nekaterih premembah načrta zakona o gradnji in vzdrževanju javnih neriaričnih cest in potov. Poslanec Jaklič predlaga nujno rešitev tega predloga, ter zahteva takojšno sumarično obravnavanje predloge. Poslanec dr. Triller temu ugovarja, vsled česar odredi deželni glavar glasovanje o formalnem predlogu poslanca Jakliča, ki dobi večino. Poročevalec dr. Lampe poroča nato o prilogi 24., ki obsega vse izpremembe, ki so bile že obširno obravnavane v deželnem zboru in v odboru, ter so v soglasju z izpremembami, ki jih zahteva vlada, ker je bil zakon dogovorjen z vlado izpremenjen, ter so bile vse točke, ki so bile več ali manj nejasne, rešene. Vlada zahteva za izvršitev določb zakona obširno jamstvo in je zahtevala posebne izpremembe glede razlastitve zemljišč, ter sprejetje zlasti za Ljubljano važnih določb, po katerih naj se doneski iz deželnega zaklada razdeli v razmerju $\frac{2}{3}$ — $\frac{1}{3}$. Vlada zahteva natančno določbo glede raznih prošenj okrajnih zastopov in glede prisilne uprave. Vlada je tudi zahtevala, da se izpremeni določba glede dovoljenja vožnje raznih vozil po deželnih cestah, v toliko, da ima deželni odbor pravico vožnjo z avtomobili po gotovih deželnih cestah omejiti ali prepovedati. Istotako so se izvršile izpremembe glede volitev načelnika ter županov in občinskih odborov. Besedilo zakona je z vlado natančno dogovorjeno, zato predlaga sprejetje predloge brez izpremembe. Kot contra govornik je pri-glašen poslanec Galle, ki izvaja sledeče v nemškem jeziku: Oktobra lanskega leta je bil ta predlog pred zbornico. Isti vzroki, ki so bili merodajni takrat, da se klub ni udeleževal posvetovanj so merodajni tudi sedaj, da klub ne more glasovati za ta predlog. Od vlade predlagane izpremembe tvorijo sicer v resnici nekako izboljšanje zakona, vendar pa je vse to premale vrednosti, da bi izpremenilo stališče kluba (nemškega) nasproti predlogi. Valed tega bodo Nemci glasovali proti predlogu.

Kot drugi govori poslanec, deželni odbornik in župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar.

Visoka zbornica! Stališče zastopnika mesta Ljubljane nasproti zakonskemu načrtu, ki je danes v razpravi je popolnoma isto, kakor je bilo lanske leto. O tem smo pa vsi prepričani, da bo novi cestni zakon,

in naj bo še tako moderen, kakor ga hvalite vi za naše stalno mesto hudo udarec. Tega nobeden ne more zatajiti, da bo po tem zakonu ravno Ljubljana preveč prizadeta, ker bo morala nositi bremena, za katere ne dobi nikakršne kompenzacije (Pri-trjevanje!). Pripoznam, da je novi zakonski načrt v malenkostih milejši od prvotnega in sklepam iz tega, in iz dopisa vlade, da se je vlada sama prepričala, da je bil prvotni zakonski načrt za Ljubljano preostor, ter da hoče zakonski načrt priporočiti v najvišjo sankcijo samo tedaj, če se more zanesti na večkratne obljube deželnega odbora, da bo deželni odbor mesto Ljubljano glasom § 18. z izjemno dobroto oblagodarjal in vpošteval nje upravičene zahteve. Obžalujem, da pri tako važnih razgovorih kakršen je bil dunajski razgovor, ni bil pritegnjen zastopnik mesta Ljubljane, da bi branil pravice našega mesta. Tudi ne dam mnogo na § 18. Ta paragraf govori o občinskih zastopih ter obljubljuje za take podpore, vendar pa stoji ta paragraf v nasprotju s § 14., ki z vso krutostjo določa, da v slučaju, če gre do deželne ceste skozi kako mesto ali kak kraj, mora nositi mesto večino stroškov. Za take naprave tedaj je poraba § 18. popolnoma izključena. Zato si stojem v dolžnosti kot zastopnik Ljubljane, da pri tej

zadnji priliki

povzdignem svoj glas in apeliram na pravičnost

deželnozborske večine napram Ljubljani. Pričakujem, da bo deželnozborska večina pravičnejša, kakor je ta zakonski načrt. Od vsega pričetka se je namigavalo, da Ljubljana brez kompenzacij za tako velike žrtve ostati ne more. Dolžnost deželnega zbora je, da da za trda določila tega zakona primerno kompenzacija. Brezpomembno je v bistvu, ali se sprejme ta zakonski načrt v današnji seji ali pozneje, zato se glasi moj predlog, ki mi ga narekuje ljubezen do stolnega mesta Ljubljane, katero zastopati mi je čast, da naj se ta načrt odloži na eno prihodnjih sej ter naj deželni odbor stopi z zastopniki mesta Ljubljane v pogajanja, da se dogovore zaradi primer-nih kompenzacij. Vsaj bo Ljubljana prevzela velikanska bremena, ki so taka, da se ne bodo zmanjševala od leta do leta. Zato se glasi moj

predlog:

Zakonski načrt naj se vrne deželnemu odboru z naročilom, da stopi v dogovor z mestno občino, da udelevi kompenzacije za izredna bremena, katera ta zakonski načrt nalaga Ljubljani, ter z izpremenjenim in izpolnjenim zakonskim načrtom stopi zopet pred deželni zbor. Deželni glavar podeli nato besedo poročevalcu dr. Lampetu, ki pletira proti odloženemu predlogu, češ da kompenzacije Ljubljani niso v zakonu utemeljene in da je deželnemu zboru sklepati samo o zakonu samem.

Pri nato sledečem glasovanju je ostal predlog dr. Tavčarja v manjšini.

Dr. Triller: Ali ne bo nič specialne debate? Ker se izpreminjajo paragrafi je specialna debata potrebna in naj se vrši! Zahtevam nadrobno razpravo.

Deželni glavar odredi razpravo o paragrafi 8 do 22. K izpremembi teh paragrafov govori poslanec dr. Triller.

V imenu narodno - napredne stranke predlagam izpremembo § 12. I. odstavka, ki se glasi sledeče:

Od stroškov za vzdrževanje deželnih cest I. in II. vrste, mostov in umetnih stavb na deželnih cestah nosi, v kolikor se ne pokrijejo iz posebnih virov (pravnoobstoječih skladov, pogodb itd.), prva tri leta, ko stopi v veljavo ta zakon, tri petine deželni zaklad, dve petini pa cestni okraj, katerih ozemlja se dotika ali po katerih ozemlju gre taka cesta. Po preteku triletnih prehodnih dobe morajo k tem stroškom prispevati deželni zaklad dve tretjini, udeleženi cestni okraj pa eno tretjino.

V tem odstavku naj se izpremeni prehodna doba 3 let v 5 let, kar je priporočala deželnemu zboru in želela tudi vlada. V istem odstavku naj se izpremeni določilo prispevka namesto $\frac{2}{3}$ in $\frac{1}{3}$ v $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{2}$, kar bi finančni uspeh glede Ljubljane vsaj nekoliko obiljšal. V istem paragrafu odstavek 4., ki se glasi:

»Prispevek deželnega zaklada se pri deželnih cestah odmeri s 50% vseh stroškov, ki jih je pokrili po skladu, naj se prispevek iz deželnega zaklada izpremeni tako, da vzdrževalni stroški iz pričetka ne bodo tako visoki, marveč dosegali samo 40%. Prispevek deželnega zaklada nasprotuje centralističnemu principu novega cestnega zakona. Stroški iz početka ne bodo tako visoki za vzdrževanje teh cest, kakor za nove ceste, če bo vlada pazila na to, da ščiti Ljubljano. Stroški pa lahko tudi ogromno narastejo, zato bodi pr-

va leta prispevek določen s 40% in po prehodni dobi naj stopi v veljavo šele določba tega zakona. Glede § 18. in 14. je vlada sama opozorila deželni odbor, da mora zavzeti nasproti ljubljanskim davkoplačevalcem stališče posebne postrežljivosti. Taka postrežljivost je seveda izključena. Ljubljana apelira v slučaju, kadar tlakuje svoje ceste na državo, in država tlakuje kakor je to faktično storila svoje ceste na svoje stroške. Tega seveda po novem cestnem zakonu ne bo.

Predlagam nadalje, da se v 2. vrsti § 14. nadomesti besede »samo in edino« z »navadno«.

Prvi odstavek § 18. naj se nadalje glasi:

Za napravo in vzdrževanje občinskih cest in potov ali njih stavb, posebno tedaj, ako se ne dotika ozemlja dotične občine nobena deželna cesta, glede stolnega mesta Ljubljane pa tudi v slučajih § 14. se sme prispevati tudi iz deželnega zaklada.

Deželni glavar zaključil nato debato ter da besedo poročevalcu dr. Lampetu, ki ugovarja izvajanjem veleposestva ter se obrača proti izvajanjem narodno-naprednih poslancev, češ da ni res, da bi bil cestni zakon udarec za Ljubljano. To je preudarilo tudi ministrstvo in je prišlo na svojih konferencah do spoznanja, da ni nobene razlike delati med Ljubljano in zadnjo gorsko vasjo. Samo zastopniki Ljubljane so tako sitni, da se vedno pritožujejo in govore, da se dela Ljubljani krivica. V kakem položaju pa so hribovske vasi, zato se ljubljanski poslanci nič ne brigajo (Ribnikar kliče: »V ljubljanski okolici ni nič boljše!«).

Dr. Lampe: Na naših shodih sem prišel v občine, kjer so ceste take, da se kmet po njih voziti ne more (Dr. Zajec ploska in se zadovoljno muza). Ribnikar: Ljubljansko okolico pogledajte. Šuklje zvoní. Dr. Lampe nadaljuje: § 14. izreka samo splošno načelo, da upravlja ceste cestni odbor, toda če hoče kaka občina asfaltirati svoje ceste, naj ne zahteva od dežele za to podpore. Saj pridejo tudi lahke hribovske občine in zahtevajo, da se jim ceste asfaltirajo. Sedaj zahtevajo napredni poslanci kompenzacije za Ljubljano in eden govori o izjemni dobroti, drugi o posebni postrežljivosti. No dobroti s to lahko obračunamo, to imajo vse občine in tudi postrežljivost je na razpolago, (medklic: seveda jezuitska) toda na drugi strani pa mi ne pripustimo, da bi se nas od ene strani zaničevalo in se nam zamerjalo, na drugi strani pa bi zahtevali od nas dobrote in postrežljivosti. (Bučen smeh v dvorani in na galeriji. Klic: Mi zahtevamo samo pravičnost!) Šuklje vstane, postaja nervozen, zvoní, dr. Zajec se razburja.

Lampe nadaljuje: Provizorij (prehodna doba) je bila na interministerijalni konferenci dogovorjena na 3 leta in ne vem kako je prišlo v vladni dopis, da želi vlada to prehodno dobo raztegniti eventualno na 5 let. (Ne mara vedeti.) Zato predlaga, da se sprejme zakonski načrt, kakor ga je predložil deželni odbor.

Deželni glavar odredi glasovanje o § 12. odstavek 1. in 2., ki je bil sprejet, kakor ga predlaga deželni odbor.

Nato stavi poslanec dr. Šusteršič predlog, da naj se o § 14. ne glasuje, ker je bil tako že sprejet v zadnjem zasedanju. (Sprejeto.) Nato odredi deželni glavar sumarično glasovanje o §§ 19.—48., ki se sprejme v besedilu, ki je sestavljen deželni odbor s klerikalno večino.

Poročevalec dr. Lampe konstatira, da je cestni zakon v 3. branju sprejet. Tako so tedaj zbičali klerikale cestni zakon tudi skozi tretje branje, ter

Ljubljano prodali,

če ta skrajno krivični zakon proti vsakemu pričakovanju trezno mislečih ljudi dobi sankcijo.

Proračunski provizorij.

Zbornica preide nato na odredbo deželnega glavarja v debato o proračunskem provizoriju.

Poslanec Jarc predlaga formalno, da se poročilo deželnega odbora takoj v zbornici reši in ne odkaže odseku. Sprejeto z vsemi glasovi.

Poročevalec dr. Lampe prevzame »neprijetno nalogo«, poroča o izdatkih in pokritju. Izza kulis državnega zbora se sliši, da dežele s svojimi sedanjimi dohodki ne morejo izhajati, ker ostanejo deželam samo doklade, med tem ko država iztrpa davčno moč. Tudi dežela Kranjska ima vedno večje izdatke, za katere ni najti pokritja. Ti izdatki deželne-ga gospodarstva vedno rastejo. Tako povzroča deželi ogromne izdatke ljudsko šolstvo, ker se vendar učiteljem ne morejo plače ertati. (Dragoceno priznanje.) Učiteljske plače in vzdrževanje ljudskih šol stane deželo približno 2 milijona kron. (Si je treba zapomniti.) Pri deželni upravi se tudi ne da nič ertati (še premalo je za koritarje.). Tudi dobro-

delni zavodi zahtevajo velikanske žrtve od dežele in vendar zaostaja dežela Kranjska za drugimi deželami. Deželni odbor je z »največjo pravičnostjo in štedljivostjo« gospodaril z deželnim denarjem. Toda zato, da je vedno več bolnikov in ubogih ljudi, deželni odbor ne more to so poglavja, v katerih deželni odbor ničesar ertati ne more in ki rasejo od leta do leta. Deželni odbor je sestavljen proračun (klic: Kje pa je?) v kate-rega je sprejel vse izdatke, kakor jih je spoznal za potrebne. Nato se za-čenja dr. Lampe že v naprej ne da bi ga bil kdo s kako besedo uštipnil opravičevati, ter pravi, če prihranimo kaj, se zaradi tega ne damo zaničevati. Jasno je, da mora imeti dežela primankljaj. To je naravna posledica gospodarskega položaja v deželi. Dve slabi letini zaporedoma, to je katastrofa za našo deželo in zniža tudi indirektno davke. (Pri-trjevanje!) klic z galerije: »Dakev na žganje!« Zvišati doklade v teh razme-har bi bilo za nekatere sloje katastrofalno. Zato se moj predlog ne glasi na zvišanje doklad, marveč temelji v

resoluciji,

da naj vlada čimprej izdela resen finančni načrt, ki obsegaj saniranje deželnih dohodkov. Poročevalec predlaga v sprejem naslednji zakonski načrt:

Da se omogoči pobiranje deželnih priklad od 1. januarja 1912 dalje, predlaga deželni odbor vpoštevanje, da je z ozirom na stanje deželnega proračuna za l. 1912 znižanje deželnih priklad l. 1912 izključeno, kakor sledi:

Visoki deželni zbor skleni:

I. V pokritju primankljajev pri deželnem gospodarstvu naj se pobirajo od 1. januarja 1912 do onega časa, ko bo deželni proračun za leto 1912 definitivno ustanovljen, sledeče deželne priklade:

1. 40% doklada na užitnino od vina, vinskaga in sadnega mošta ter od mesa;

2. samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 4 krone od hektolitra, toda s to omejitvijo, da ima odpasti pobiranje deželne naklade na pivo za oni del l. 1912, za kate-rega bi bil deželnemu zakladu ne glede na odkazovanja, ki se podelijo v smislu zakonov z dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220. in z dne 8. julija 1901. drž. zak. št. 86, oziroma v smislu na mesto teh zakonov stopivših zakonov, iz državnih sredstev odkazan znesek, ki je pri primer-nem preračunu za letni znesek naj-manj enak čistemu dobičku, ki ga je imela dežela Kranjska v neposrednem pretečenem koledarskem letu pri deželnih nakladi na pivo.

3. 40% doklada na vse neposredne državne davke, izzemši osebni dohodninski davek in pridobninski davek krošnjarjev.

II. Deželnemu odboru se naroča, da pridobi sklepu pod I. Najvišje odobrenje.

K proračunski debati se oglašajo kot prvi contra govornik poslanec

dr. Triller.

Visoka zbornica! Dovoljenje začasnega nadaljnega pobiranja deželnih naklad in davčnin še ni zaup-nika vladajoči stranki. Vzlic temu ne glede na čas, v katerem je bil deželni zbor za rešitev proračunskega provizorija sklican pa bo narodno-napredna stranka glasovala proti predlogu in le za resolucijo. To pa zato, da na jasn način demonstrira globoko nezauznanje oni stranki, ki gospodari danes v Kranjski deželi, oni stranki, ki je odgovorna za materijalno blagostanje dežele. (Klic z leve galerije: »Eseles!«) Moja naloga je, da utemeljim to nezauznanje. Vladajoča klerikalna stranka je odgovorna za svoje delo v preteklem letu. Zato hočem jaz potegniti materijalno politično in moralno bilanco vladajoče stranke na Kranjskem.

Glede materijalne bilance tava-mo še nekako v temi. Vleže katego-rični zahtevi § 12. poslovnika za dež. zbor nimamo še danes na mizah proračuna. (Lampe vzdigne par zmečkan-papirjev. Klic: vihteč jih po zraku to je »proračun!« Viharna veselost! Dr. Triller udara na mizo: »Tu na mizi ga ni!«)

Toda izza kulis se čuje, da bo primanjkljaj znašal 1 milijon 400 tisoč kron. Bojim se pa, da bo ta

deficit

v proračunski debati še znatno odo-belel.

Računski zaključek za lansko leto je izkazoval na podlagi proračuna — prihranilo se gotovo nič ni! — vsaj 1 milijon 200 tisoč kron deficit. Če pristajemo temu primanjkljaju še onega, ki ga izka-zuje letošnji proračun dobimo okroglo

bagatelo treh milijonov,

kot nepokrit primanjkljaj in viseči dolg samo tekem zadnjih 2 let. Tako sem razumeval tudi bilanco S. L. S. in tudi »deželne dogovore«, ko sem govoril o njih na shodu v Planini, in take - le so bile moje besede razume-

ti. Zato upam, da g. poslanec Žitnik, ki mi je očitel v Postojni, da sem govoril neresnico, to svojo trditve lojalno popravi. (Žitnik seveda ni v dvorani.) Več o materialni stvari vaše bilance govoriti, bo dana prilika v proračunski debati. Danes se hočem na kratko peči le s politično in moralno bilanco S. L. S. in tudi ta je nad vse nevesela in pasivna. Smele trdim, da S. L. S. hodi po potih, po katerih bi ne smela hoditi nobena kulturna stranka in še posebej pa v kranjski deželi nobena slovenska stranka. — To pomeni, da je dolžnost vestne opozicijske stranke. (Klerikalci zapuščajo dvorano.) Le hodi-te, mi smo se že izdavn odvadili v tej zbornici prepričati kogarkoli s stvarnimi in logičnimi argumenti. Toda prepričani smo, da govorci tu gluhim stenam, pišemo važen kapi-telj kulturne in politične zgodovine slovenskega naroda.

Kranjska dežela je po svoji veliki večini poverila zastopstvo svojih političnih in kulturnih interesov tu-di v centralnem parlamentu S. L. S.; pogledimo torej predvsem, kako je ta stranka opravičala to zaupanje. Jaz pravim slabo in zanikrno — in to hočem za danes dokazati na enem samem, posebno drastičnem eksperimentu. Ta eksperiment je precizovan v dveh imenih.

Hohenburger in Elsner.

Nisem tako naiven in zloben, da bi trdil, da bi bila mogla S. L. S. strmoglaviti Hohenburgerja, oziroma da je ona sokriva in soodgovorna za vsa nečuvna nasilstva, ki jih doživlja naš narod pod režimom tega justičnega ministra. Toda nekaj trdim: naj je bila delegacija S. L. S. na Dunaju v opoziciji ali v obstrukciji, ali pa naj je proglasila tisto fa-mozno politiko proste roke — vsikdar bi bila lahko zadržala imenovanje g. Adolfa Elsnerja na mesto de-želnošodnega predsednika v Ljubljani. — Toliko moči in vpliva je vsikdar imela že na podlagi svojega števila, zlasti ker je šlo v tem sluča-ju le za branitev slovenske posesti.

In če sem spregovoril sedaj ime Elsner, tedaj prosim pred vsem čes-tito desmeto te zbornice, da mi ne prihaja s starim očitanjem, češ, ne-navzočega se napada. Tako očitanje je že na sebi deplacirano, ker bi se na ta način lahko odtegnil vsak javni funkcionar vsaki javni kritiki. Poleg tega pa konstatujem, da ima g. deželnošodni predsednik v tej zbornici kar dva zagovornika, ofi-cialnega v osebi g. deželnega šefa, še boljše pa v osebi specialnega pri-jatelja tovariša dr. Egerja, kot na-čelnika nemškega Volksrata.

Toda jaz mu sploh ne bom delal krivice in zaradi tega lojalno prizna-vam, da je g. Elsner izborni jurist in priden delavec in če bi bil imeno-van v Solnograd ali Linz, bil bi jaz prvi, ki bi mu bil čestitil. Toda nje-govo imenovanje v slovensko Ljub-ljano je bilo spričo njegovi notorični nacionalni zagrizenosti in mržnji zoper vse, kar je slovenskega, po sebi provokacija; še posebno kričeca kri-vice pa zbog tega, ker se je zamoglo izvršiti le z zavratnim in umetnim preziranjem nič slabše kvalifikova-nih in starejših slovenskih sodnikov. (Burno pritrdjevanje.) Kot neodpu-šten greh torej očitam S. L. S. da je, akoravno opozorjena, mirno dopusti-la to imenovanje. A zakrivila je še več!

Predsednik Elsner je vpeljal ne glede na smešne jezikovne fermane v naši deželi sistem

izstradanja Slovencev v justični službi.

Najboljše starejše slovenske sodnike sčita za neznosni škana-mi v pokoj, našemu pravnikišemu na-raščajo pa se neusmiljeno zapira po-t do justične službe. Nad 20 mladih slovenskih juristov čaka že dolge mesece zama na imenovanje za so-dne praktikante. Nemo se se spre-jema brez vsake omejitve z razprti-mi rokami. Kam pelje ta sistem? Jaz pravim, če se taka justica izvršuje v imenu Njegovega Velikanstva, po-tem je to hudodelstvo razžaljenja Ve-likanstva!

S. L. S. pa drži križem roke in mirno gleda to nezasišano početje zoper cel narod brez razlike stranke. Tua res agitir S. L. S.!

Tako je torej bilo vaše narodno in kulturno delo na Dunaju in ako je menda g. prof. Jarc v parlamentu nekoč ponosno vzkliznil, da nosi S. L. S. vsikdar na ostrih meč svojih pravice, tedaj je zamogel imeti v mislih pač le vaše strankarske pra-vice, ne pa one slovenskega naroda. Te zadnje so žalobno običale globoko v nožnici vašega meča!

Ta madež boste težko sprali s svojega ščita. Še težje pa dru-gi, ki obstoja v podlem denuncira-nju narodno - napredne stranke, češ, da je premalo patrijotična in di-nastična. Moja gospoda, zoper to podlost se ne bomo hranili, kajti pri nas je

avstrijski patrijotizem ob sebi umov-na stvar.

(Viharno pritrdjevanje.)

To smo v tej zbornici že enkrat za vselej pribili. Ampak, kakor ni najboljši kristijan tista trojka, ki posedata cele dneve po cerkvah, tako smo mi mnjenja, da tudi ni najboljši avstrijski patrijot oni, ki na vsak plot razobeša svojo črnoželto za-stavo!

In sedaj še kratak pogled na po-litično in kulturno delovanje S. L. S. kot neomejenega gospodarja naše de-žele. Tudi s to bilanco se ne more po-našati.

Mi narodni naprednjaki smo vstopili v to zbornico z najboljšo, najpoštenjejo voljo. Upali smo, da se bo naša pot, na kateri se bomo lahko srečevali z večino v skupno go-spodarsko delovanje, seveda nekvar-no obojestransko strankarskim na-čelom. Mi imeli smo z vsega spočetka tisto željo, katero je danes nekoliko post festum izrazil tudi g. deželni glavar, želeč naj bi vse stranke te zbornice z združenimi močmi dvig-nile blagor dežele. (Odobranje.) Toda vse to je preprečil vaš donki-šotski: Ceterum censeo — napredno stranko je treba pobiti do zadnjega moža! Moja gospoda! neskončno smešni postajate v svoji slepi zagri-zenosti. Se plahega poljskega zajca niste mogli ubiti v tej zbornici, pa boste celo politično stranko. (Vese-lost. Dr. Zajec dela dovipe.) Stran-ko, ki je prav v preteklem letu sre-čno prebolela težko krizo, v kateri je padal nanjo udarec za udarcem, ki je pokazala s tem in kaže dan na dan pri občinskih volitvah po deželi ve-likansko življenjsko moč svojih idej. (Dr. Zajec nekaj ugovarja.) Cenjeni tovariš, ne bodite preponosni na zmage, pri katerih dosegate napred-njaki v najbolj zarukanih krajih po 40% glasov! In to vzlic temu, da ste morali zgrabiti in zlepo najpodlejšem orožju,

po političnem bojkotu.

Pravite, da je naš dr. Tavčar oče te vaše ideje. Mogoče, da je kdaj v šali izrekel tiste besede o »grošu« in »knofcu«, toda ravnal se nikdar ni po njih in z mirno vestjo trdim, da deželni odbornik dr. Tavčar tudi te-da, ko je imel v tej korporaciji odlo-čilno besedo, vedoma in hotoma ni-komur ni delal krivice. (Pritrdjeva-nje.) Kako pa vi gospodarite in de-lujete, o tem boste slišali danes še bridke resnice in jaz na tem mestu konstatujem le, da se stroški vašega nemoralnega političnega bojkota zga-ljajo v obilni meri v številnih pra-računskih primankljaja. (Burno odobranje.)

Posebno žalostno pa je pri tem še dejstvo, da vam gre na roko pri tem tudi e. kr. deželna vlada, eks-pozent tistega Bienrtha, Gautscha in Stürgkha, ki jih na Dunaju vsaj na videz s kolom pobija-te. V Ljubljani pa kažete drugo plat svojega Janusovega lica. hodeč slehni dan sladko in poniž. se sme-hljaje v lopo z g. baronom Schwar-zom. (Veselo.) Odpuščate mu rade volje vse njegove nemške grehe, sa-mo da vas ne moti pri vršem umaza-nem bojkotnem delovanju in iz hva-ležnosti, da je proti napredni stran-ki uneljal tisto svojo malenkostno »Politik der Niederstehen«, ki se mu je pa posebno pri ljubljanskih volit-vah slabo obnesla.

Ad vcesam Ljubljana!

Boj je končan in sedaj vsa jav-nost z napeto pozornostjo pričakuje in ugiblja, kako se bo napredna stranka v občinski dvorani revanši-rala za vse vaše ljubeznivosti. Bodite nomirjeni, gospoda, z retorizijo ne! Mi drugače kakor vi razumevamo ti-sto klasično definicijo pojma vlada-nja, na katero je opozarjal v dunaj-skem parlamentu vaš načelnik dr. Šusteršič in ki se glasi: Ars boni et aequi! Mi hočemo in želimo trezno in objektivno gospodarsko politiko. Očitajo se vam je tudi, da ste odprli vrata mestne hiše nemški stranki. Toda ob upeljavni proporec bilo je to neizogibno in po mojem mnenju je vprašanje, v koliki meri je to nesre-ča za Ljubljano, še odprto. Ako so odposlali ljubljanski Nemci v občin-ski zastop le branitelje svojih gos-podarskih interesov in makari tudi na-cijonalnih, v kolikor se o zadnjih v slovenski Ljubljani snloh govoriti da, potem se bomo lahko razumeli. Če je pa prišlo v občinski svet sed-mero eksponentov ljubljanske kazi-ne, potem je pa stvar drugačna in potem bodo ljubljanski Nemci za po-sledice sami odgovorni. (Odobrava-nje.) Na vsak način želimo tem našim sodeželanom, da naj bi s pridom či-tali svojega Hermana Bahra!

H koncu še apel na č. g. poroč-evalca dr. Lampeta. Nedavno je na nekem shodu zagrozil: O Božiču se snide deželni zbor in takrat bo sodba in obračun z liberalnimi poslanci.

Evo nas, mi pričakujemo ta obračun, to sodbo. Toda nekaj vam novem! Ako naj ta sodba obstoja — kakor sta predlagala v deželnem od-boru dr. Pegan in dr. Lampe — v

tem, da vrheta, gazeč jami zakon in vsa pravila parlamentarne sposobno-sti iz te zbornice s sirovo silo večine tudi le enega samega izmed nas, po-tem je tudi cigan, ki udre z odprtim nožem v spodobno družbo ter pokolje tega ali onega — sodnik! (Burno pri-trjevanje.)

Toda storite, kar vam drago, po-guma našega prepričanja nam tudi v tej zbornici ne boste vzeli in dokler bo sedel tu eden edini in zadnji iz-med nas, bo tudi tu visoko plapolala naša zastava. Zaman jo opljuvate, da je liberalna po smislu propalega nemškega političnega liberalizma in da je brezverska. Ne eno, ne drugo. Liberalci v povedanem smislu ni-smo, ker smo demokratije; in ker smo demokratije, moramo biti protiklerikalni, kajti klerikalizem pomenja nedemokratsko stanovsko nadvlado. Nasproti očitaniu brezversstva pa se tolažimo z besedami slavnega misle-ca Perez Galdosa: V velikanskem boju naroda s klerikalizmom ne stoji v diskuziji nobeno onih religioz-nih načel, ki tvorjajo podlago naši vernosti. In sporu je le posvetna na-vlada duhovništva in njegovo pose-ganje v notranje življenje naroda in rodbine.

In ko se sedaj oziram po kranj-ski deželi, tedaj mi plove pred duševno oko pretresljivo končna slika iz Zolajevoga slavnostnega roma-na »La bete humaine«. Skozi temno noč drvi vlak napolnjen z vojniki, vris-kajočimi in sanjajočimi o slavnih zmagah. In lokomotivi pa se odigra-va tačas strašna drama. Vlakovodja je zblaznel in meče raz stroj kurjača, želečega rešiti vlak propada in po-gube. Samemu sebi prepuščeni vlak pa drvi dalje in dalje...

Vriskajoči vojniki, to so vaše fa-natizirane množice, moja gospoda, vlak je dežela Kranjska. Dal Bog in mila usoda, da se naprednemu kurja-ču še pravočasno posreči premagati zblaznelo vlakovodjo!

(Viharno, dolgostrjano ploska-nje. Govornik čestita.)

(Konec priložnosti.)

Italijansko - turška vojna.

Italijanske krogle.

Dopisnik lista »Corriere d' Ita-lija« v Aleksandriji poroča svojemu listu: Komite rdečega polmesca v Ki-renejkiji je dobil zabojke baje s projek-tili, ki se deformirajo in ki so jih ra-bili Italijani. Te projekte so baje Turki pri neki zmagi vpleni. Do-pisnik pristavlja, da more dokazati, da so bili to turški projekti, ki so jih iz Carigrada poslali v Kirenejkijo, od koder jih zdaj zopet nazaj pošiljajo. Projektile nimajo znamke kakie ita-lijanske državne tovarne, temveč so a zabojih celo znamke neke ino-zemske dobaviteljice Turčije, katerih niso odtrgali.

Italijanski dementi.

Turško poročilo, da so Turki in Arabci 22. t. m. napadli laške po-zicije pri Tobruku in da so vdri v ita-lijanske utrdbe, je po izjavi rimskih krogov popolnoma neresnično. Ita-lijanska poročila pravijo, da so bili Turki in Arabci premagani in so se morali z velikimi izgubami umak-niti.

Nove italijanske čete.

Iz Milana poročajo: Pešpolki št. 34, 35 in 89, ki so že dalj časa v Neaplju mobilizirani, odidejo te dni v Tobruk in Derno.

Nikakih mirovnih pogajanj.

»Agenzia Stephanis« poroča: Lon-donski listi prinašajo poročila, ki so jih posneli po pariških listih, da je dala Italija iniciativo za mirovna pogajanja, katerim pa turško javno mnenje nasprotuje. Ta poročila niso utemeljena.

Od Turčije najeti aviatiki.

Iz Turina poročajo »Berliner Tagblatt«: Egipčanska vlada je rus-kim aviatikom, ki so došli na nekem rumenskem parniku v Aleksandrijo, zadržala nadaljno potovanje čez me-jo, ker so aeroplani vojni material in je torej njih transport čez mejo prepovedan.

Politična kronika.

Francoski carinski odsek je odre-dil za uvoz nekaterih klavnih živin posebne carinske olajšave, za osolje-no svinjino carinske popuste in za krmino kurozo provizorično odpravo carine.

Iz belgijske kolonije ob Kongu poročajo o veliki vstaji zamorcev. Kakh 3000 vstašev terorizira ozem-lje ob reki Ule. Vlada je odposlala 2000 vojakov v vstaško ozemlje, da podvrže upornike.

Rusko zunanje ministertvo kon-statira, da se je v Teheranu mnenje preokrenilo na dobro Rusije. Število politikov, ki se zavzemajo za ruske težnje, narašča od dne do dne.

Kakor poroča »Agence Havas« iz Tangerja, bo v kratkem odplula v Agadir na krovu neke francoske kri-zarke šerifska garnizija. Španski vojni minister je izjavil v nekem in-tervju, da je povodom dogodkov ob skalnatem obrežju potrebno premiš-levati o tem, da je sovražnik, ki pri-haja iz oddaljenih krajev, dobro vo-jakovo izvežban in da ima zadosti stre-ljiva in orožja. To moštvo pa nikakor ne stoji pod vplivom Francoske.

»Novoje Vremja« poroča iz Pe-kinga: Ruski zunanji minister Saso-nov je izjavil japonskemu poslaniku, da ruski voji niso poslani v svrhu okupacije, marveč v varstvo ruskih podanikov v Mongolijo. — Včeraj zvečer je bil razglašen v Pekingu ce-sarjev edikt, v katerem soglašala vla-darska hiša s konferenco reprezen-tantov, da naj se skliče zbor, ki naj sklepa o reformi kitajske vlade.

Štajersko.

Kaj bo s štajerskim deželnim zborom? V Mariboru se je vršila iz-sledna dopolne seja slovenske klerikalnih deželnozbornskih poslancev, o kateri se je izdal sledeči komunike: »Slovenski klub deželnega zbora kon-statira, da se mu sicer do danes še ni predložil delovni program, vendar izjavlja, da je voljan sodelovati v deželnem zboru, ako večina zajamči, da bo izpolnila opravilne zahteve slovenskega prebivalstva in ako ostane od novih doklad, katere na-meravajo zvišati za celih 25% in jih vporabiti za večje učiteljske plače in za druge deželne potrebe (med kate-rimi slovenske niso nikakor vpošte-vane) nedotaknjen zemljiški ter hišni davek in ako se primerno varujejo najnižje stopinje pridobinskega davka.«

Iz Celja. (»Pranemca« Pogačnik in Taček). Nedavno tega je »Slov. Narod« poročal o zborovanju, ki ga je priredilo društvo »nemških« poš-tnih uradnikov in uslužbencev pri Krellu na Grabno. Na tem zborova-nju se je malo govorilo o »stanov-skih« vprašanjih, tem več pa se je hujskalo in sta se v tem oziru poseb-no odlikovala poštni uradnik Pogatschnigg iz Trsta in načelnik celj-skega nemškega poštarskega dru-štva Tatschek iz Celja. »Deutsche Wacht« je oba moža zelo slavila. Če se pa piše o kakem slavnem možu, se zanima občinstvo tudi za njegov ro-dovnik. Ker je »D. W.« na rodovnik pozabila, hočemo to vrzel izpopolniti mi. Gospod Pogatschnigg je bil rojen v slovenski Ljubljani. Da so bili nje-govi očetje in sploh celi rod nemške krvi, kaže že ime »Pogačnik«. Zato je Pogatschnigg danes celo vsenemec in rešuje svoje »ogroženec« sobrate na avstrijskem jugu. Gospod Tatschek je pa rodod Štajerec. Tam v lepem St. Vidu blizu Šmarja so po-ležavali njegovi germanski pradedje na medvedovih kožah in pili sladko medico. Tako čistokrven »Nemec« je gospod Taček! Značilno je za podruž-jevo državne zveze nemških poštar-jev v Celju, da ji mora na čelu stati — rojen Slovenec, sedaj seveda re-negat, ki se sramuje svoje matere in svojega materinskega jezika. Ali ni pristnih Nemcev, če jih je kaj v po-družnici, tako neznačajnega človeka sram? In značilno je za »Deutsche Wacht«, da take »može« štiti in za-govarja. Sicer pa — kako bi mogla drugače obstajati v Celju, klasičnem mestu slovenskih poturic?

Iz Slov. Bistrice. Miklavžev ve-čer, ki so ga priredili slovenjebistriški Slovenci otrokom okoliške šole, je uspel i letos sijajno; velika dvorana hotela »Avstria« je bila napol-njena otrok in staršev. V spremstvu angeljev (Lorberjeva Marica in Schwarz Angelica) in škrate je na-stopil v vsem sijaju Miklavž (gospod Štamberger) ter dajal mladim in starim zelo umestne nauke. V imenu pripravljalnega odbora je vznail pomen in namen tega večera pred-sednik g. Ozvoitič; za tem pa se je vršilo obdarovanje otrok. Pohvalno moramo omeniti požrtvovalnost vseh, ki so pripomogli, da se je ta-krat obdarovalo 290 otrok s toplimi oblačili, dočim so prejeli vsi ostali pečivo in drugo. Domača Posojilnica je prispevala 50 K, laporska 5 K, Družba sv. Cirila in Metoda 50 K, Slovenska Straža 50 K, Čitalnica 30 kron, Klub naprednih slovenskih di-jakov 20 K, večje vrote ministrski svetnik dr. Žolgar, prof. Šantl, itd.; ga. Anka Pinterjeva je nabrala pri raznih potnikih 125 K, pri domačih in okoliških rodoljubih pa približne zneske gei. Ottilija Feiglova in Dani-ca Starovašnikova ter g. Žagar. Vsem darovalcem, ki so pripomogli, da smo dosegli za naše razmere veliko vsoto 620 K, bodi izrečena na tem mestu srčna zahvala; istotako tudi p. n. gospe in gospicam, ki so pripravile toliko pečiva in sicer Bo-hak, Feigl, Čak, Ilvoček, Krulc, Pe-ter in Ivan Novak, Omerza, Staro-vašnik in Schwarz.

Božična priloga »Slov. Gosp.« prinaša »šaljivo« povest: »Usoda treh muckov«, katero bi moral prav-zaprav državni pravdnik zapleniti. Prečital sem že marsikatero knjigo, pa nikjer še nisem našel črtice, ki bi tako vabilno opisovala pretepanje mačkov. Mlad kaplan je jezen na šti-ri mačke - ljubljence starega župni-ka. Ko župnika ni doma jih zvabi k sebi, kaveže v vrečo in mlati po njih s tanko palčko, — dokler mu ne omaga roka. Gospoda! Hvalite se, da pride vaš list v zadnjo gorsko vas in, da ga čita tisoč in tisoč ljudi — tudi otrok! Vzglejdi vlečejo! Kaj bo po-sledica vaše »šaljivke«. Kar sme sto-riti kaplan, smem storiti tudi jaz, bode mislil marsikateri — in lepo bo-žičnico ste skuhalih nedolžni živali! Dvomimo pa tudi, ali bode duhov-ščina z vašo »Božično prilogo« zado-voljna. Le primerjajte vaše »moder-ne socijalistične ideje« v »Prilogi« z modernistično prisoje! Dan za dne-vom prihajajo stroge odredbe o var-stvu kristnih in pokončevanju škod-ljivih živali, ta surovi listič pa sme mirno pisati take stvari! — oš.

Iz Ptujja. Kakor vsako leto, pri-ređi tudi letos Narodna čitalnica v Ptujdu običajni Silvestrov večer. Spo-ređ je zelo raznovrsten. Kot posebno točko je omeniti koncert slov. konzervatoristov gg. Maksa Unger, Mirko Nerat in Antona Nerat. Sodeluje pevsko društvo z novimi pevskimi točkami. Veselica se vrši v veliki dvorani Narodnega doma. Začetek točno ob 8. zvečer. Vstopnina prosta, oz. se bodo pobirali le prostovoljni prispevki v pokritje stroškov koncer-ta. Vabimo k prav obilni udeležbi.

Iz Ptujja nam poročajo: Naši ljubi štajercijanci, oziroma meščani pravijo vedno, da jim je v okrajnem zastopu le za stvarno gospodarsko delo in nič za narodnostno hujskarijo in izživanje. Prav lep dokaz za to so okrajne table. Na njih se sveti na prvem mestu in z velikimi črkami napis »Bezirk Pettau«, šele spodaj je prav ponižen dostavek: Okraj Ptuj. Kakor bi v ptujskem okraju po veči-ni stanovali Nemci in le deloma v manjšini Slovenci! Je sicer malen-kost, ki pa vendar kaže, za kake vrste »gospodarsko« delo je pravzaprav Ornignu in njegovim kumpanom v ptujskem okrajnem zastopu.

Akademiknemu ferijalnemu društvu »Bodočnost« v Ptujju so se v tem poslovnem letu do danes vposla-li sledeči prispevki oziroma knjige: g. Drago Pintarič, učitelj, Sv. Mi-klavž 20 knjig; gđc. Marica Medved, učiteljica, Marija Snežna 10 knjig; družba sv. Cirila in Metoda v Ljub-ljani 10 vezanih knjig in »Matica Slovenska« v Ljubljani 10 knjig. Razven tega smo prejeli še pet dru-gih knjig, o katerih ni razvidno, kdo jih je daroval. — Nadalje g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik, Celje 5 K; g. Luka Svetec, notar, Litija 4 K; dr. Janko Sernec, zdravnik, Celje, 3 K ter »Klub naprednih slovenskih aka-demikov v Celju« iz IV. narodne zbirke 50 K. — Vsem cenjenim da-rovalcem naša najiskrenejša zahva-la. Odbor se nahaja sedaj v dogovoru glede ustanovitve V. javne ljudske knjižnice v večjem kraju Slovenskih Goric, kjer nameravajo tamošnji ro-doljubi sami prispevati dovolj knjig za knjižnico. Obenem se nabirajo knjige za VI. javno ljudsko knjižni-co. Da pa lahko krepko korakamo po začrtani poti naprej, prosimo vljudo-sno slovensko javnost, da nam prisko-či blagohotno na pomoč. Vsi denar-ni kot tudi prispevki v knjigah se objavijo v časopisih. — Odbor.

Drobne novice. Občinske vo-litve o b m e j i. Nedavno tega smo poročali v »Slov. Nar.« o ponesrečeni ustanovitvi »Südmarkine« podruž-nice v Pernicah ob štajersko-koroški meji. Te dni so se pa vršile tam, ka-kor čitamo v mariborskih listih, ob-činske volitve, pri katerih so zma-gali Slovenci v 1., nemškutarji pa z največjim pritiskom v 2. razredu. Proti volitvam je vložen ugovor. — Drzna tatvina. Iz Celja nam poročajo: V sredo popoldne je ukra-del nekdo iz čakalnice zdravniku dr. Schwabu zimski kožuh, pelerino in klubok. Tatvine so zadnji čas po-mestu jako pogoste. Policija bi lahko bolj pazila na različne sumljive lju-di, ki se jih klati brez dela veliko okrog. — »Sloga« se preseli z No-vim letom v Krško ob Savi. — Iz Celja. Orožniki so prišli v okoli-ci nekega hlapca Janeza Gajška iz Ve-lenja, ki se je klatil brez dela in služ-be okrog ter je izvršil več tatvin, vlomov in goljufij. — Iz Brežic poročajo: Te dni je poskušal pokri-vač Ivan Jakše, doma na Kranjskem, izdati na kolodvoru, za vozni listek dve ponarejeni kroni. Službojočemu uradniku Petriču so se zdele kronu sumljive in povabil je Jakšeta, naj stopi z njim k postajenačelniku Per-ku. Ta je krone takoj spoznal za po-narejene in je pekalal orožnika. Ko so Jakšeta preiskali so našli pri njem še 20 ponarejenih kron. Sodi-se, da je mož član večje družbe po-narejevalcev denarja. — U m r l a je v Mariboru gospodična Jožefina

Benedikter, stara 86 let. — Nesreča. Iz Gornjega grada poročajo: 23. dec. sta podirala Juri Pustoslavšek in Martin Bukovnik pri Sv. Florijanu drevje. Juri Pustoslavšek se je podirajoči se bukvi izognil in skočil pri tem nekaj korakov na stran, pri čemer pa je tako nesrečno padel, da si je s sekuro prerezal čelo na desnem bedru. Ker ni bilo hitre pomoči, se je revež izkrevavel. — Z nabitim revolverjem se je igral pekovski vajenec Vincenc Goricanec v Dobovi. Revolver se mu je pri tem sprožil in krogla je zdelala blizu stoječega zidarja Pilha tako nesrečno v glavo, da je padel težko ranjen na tla. Spravili so ga brežičko bolnišnico. — Iz Maribora. Kakor poroča »Straža«, je izdala c. kr. štaj. kmetijska družba nemški koledar, v katerem navaja za Kranjsko deželno barvo »belo - modro« in pa »schwarz-rot-gold« kot »Farben All-Deutschlands«. List poziva slovenske podružnice k protestu in zahteva za Sp. Štajersko lastno kmetijsko družbo.

Koroško.

Kako napredujemo... Dne 27. t. m. se je vršila v Velikovec volitev zastopnikov v krajni šolski svet za okraj Velikovec. Slovenci smo imeli do sedaj enega zastopnika v to korporacijo; a smo pri ti volitvi tudi s tem članom propadli. Slovenska župana iz Bele in Blata se volitve nista udeležila, zastopnika občine Djekše so pa nasprotniki v njih mrežo vneli — in tako do zmage prišli. Lepo napredujemo! Tako »napredovanje« pospešuje zdaj tudi vsem narodom pravična in vse narode ljubeča katoliška cerkev s tem, da pošilja v slovenske kraje nemške duhovnike.

Umor in samomor vsled ljubosumnosti. Računski podčastnik 17. pešpolka v Celovcu Anton Modrijan je ustrelil sredi okoli 11. ure 19letno natakario, Nežo Trobničarjevo, svojo ljubinko, v gostilni pri »Gold-schneiderju« v Celovcu. Dekle je obležalo na mestu mrtvo. Krogla ji je predrila leve prsi in obšla v srcu. Nato je ustrelil Modrijan samega sebe in se smrtno nevarno ranil na desnem senu. Odpeljali so ga v vojaško bolnišnico v Celovcu. Modrijan je bil skozi in skozi čudak in ni nikdar občeval s svojimi tovariši. Služil je kot podčastnik že deveto leto.

Draga polnočnica. V gostilno Perdacherjevo v Sentviški okolici je vrlil med polnočnico neznan tat. Vdrl je, ko so bili vsi domačini v cerkvi, v blagajniško omaro in odnesel iz nje 240 K denarja. Poleg tega si je privoščil tat iz shrambe za jedila tudi lep poboljšek za praznike. O vlomilcu ni še nobene sledi.

Primorsko.

Iz finančne službe. Davčni oficijal E. Tomich je imenovan za davčnega upravitelja v IX. činovnem razredu, davčna asistenta A. Urbanč in M. Perkovič pa za davčna oficijala v X. činovnem razredu, vsi v Trstu. — Komisarji finančne straže v Trstu II. razreda Ivan Naglič, Al. Ponton, Josip Logar, Fran Kapfer, L. Polagnol in Alojzij Gerbitz so imenovani za finančne komisarje I. razreda v X. činovnem razredu »ad personam«.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Gorici so odložene posebej na pritisk slovenske napredne stranke, da se sestavijo novi volilni imeniki, ki bodo pravilni in da se obenem tudi določijo postavno določena reklamacijska doba.

Okradena Mati božja na Sveti Gori. Na praznik sv. Stefana so vlomili v znano romarsko cerkev na Sv. Gori pri Gorici neznan vlomilec. Pohrabili so ves denar iz nabiralnikov ter oropali znamenito Mater božjo vsega nakitja, ki je bil jako dragocen. Skoda je velika. O vlomilcu nimajo do sedaj še nobene sledi.

Smrt na železniškem tiru. V sredo popoldne je prišel pod vlak v Plavih železniški delavec Alojzij Fortunat. Stroj je ponesrečenca popolnoma raztrgal. Ali se je pripetila nesreča, ali je izvršil Fortunat samomor, še ni dognano.

Tržaški veleizdajalec. Kakor smo že včeraj poročali, so aretirali včeraj v Trstu tri osebe, ki so poslane laškimi vojakom v Tripolis razna darila za božičnike. To pošiljatev so opremili pošiljalci s pečatom mestne občine tržaške in s pismi protiaustrijske vsebine. Pri aretiranih, uradniku zavarovalnice »Unione Adriatica« Pavlu Ksidišu, dijaku Mariju Sterletu in zasebnemu uradniku Ferreju Kalteneisu je uvela policija hišno preiskavo in našla baje za obtožence jako obtežilen material. Proti vsem obtožencem je dvignilo državno pravdnostno obtožbo zaradi veleizdaje. Vsi trije obtoženci, dasi niso pristni Italijani, so zagrizeni irredentisti in obenem strastni nasprotniki napredka slovanskega življa v Trstu.

Samomor ob sedmih poroka. Pomorski delavec pri avstrijski mornarici 27letni Franc Moderič se je pred šestimi dnevi poročil s svojo 20-letno zaročenko. Včeraj pa so dobili Moderiča v svoji sobi s prerezanim vratom. Moderič si je prerezal vrat s britvijo. Vzrok samomora je ljubosumnost. Ko je prišel zdravnik od rešilne postaje, je bil Moderič že mrtov.

Usodepolna šala. Delaven Nikolaj Mihelčič na Reki je vtaknil v šali njegov tovariš v žep dinamitno patrono. Ko je segel Mihelčič z roko v žep, se je patrona razletela. Mihelčič je dobil pri tem smrtno nevarne poškodbe. Razstrelba mu je odtrgala desno roko, po obrazu pa je dobil Mihelčič tako hude opekline, da je oslepel na obe oči. Stolica je policija izsledila in izročila sodišču.

Samomor ljubljancev v tujni. Snoči je na Reki izvršila samomor kavarnarska blagajničarka Marija Građisarjeva, rodom iz Ljubljane. Vzrok samomora so bržkone ljubavne razmere.

Dnevne vesti.

+ Klerikalec pripravlja novo sleparijo za volitev v trgovsko in obrtno zbornico. Vodstvo klerikalne stranke je poslalo na župnike in kaplane navodilo, kako naj postopajo za volitve v trgov. in obrtno zbornico. V tem navodilu se naroča župnikom in kaplanom, naj gredo do vseh volilcev in si dajo podpisati pooblastilo, da smejo na pošti dvigniti glasovnice. Dobivši tako glasovnice, naj jih dajo volilec samo podpisati, potem pa naj jim jih zopet vzamejo. — Vprašamo c. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu, če je to dovoljeno in kako misli poskrbeti, da se taka očitna sleparija prepreči?

+ Razpor v klerikalni stranki. Med deželnim glavarjem Sukljem in med klerikalno stranko je nastal razpor. Že dolgo časa je bilo opažati, da med deželnim glavarjem in med klerikalno stranko ni pravega soglasja in da se deželni glavar nikakor ne strinja z vsem, kar uganja klerikalna večina v deželni zboru. Zdaj je pa to nasprotje zadobilo tako oster značaj, da misli deželni glavar odstopiti. Neposredni povod temu je sklep deželne odbora, razveljaviti izvolitev deželnih poslancev Reiserja in Ribnikarja. Klerikalna večina deželnega odbora je to sklenila proti volji in proti ugovoru deželnega glavarja. Dotično poročilo je že tiskano, a deželni glavar vliče vsemu pritisku klerikalne stranke te zadeve ni postavil na dnevni red včerajšnje seje. Tekom včerajšnjega dneva se je razvedelo, da hoče deželni glavar Suklje danes naznaniti vladi svoj odstop. Sliši se sicer tudi, da se je razpor med deželnim glavarjem in med klerikalno stranko zopet poravnal, v obče pa prevladuje mnenje, da Suklje neče več ostati na svojem mestu.

+ Imenovanja. Dvorni svetnik pri deželni vladi v Solnogradu Karol Myrbach pl. Rheinfeld je imenovan za namestniškega podpredsednika pri namestništvu v Gradcu. — Dvorni svetnik pri deželnem nad sodišču v Gradcu dr. Alojz Feldner je imenovan za podpredsednika kazenskega oddelka pri deželnem sodišču v Gradcu. Sodni nadsvetnik pri deželnem nad sodišču v Gradcu Josip Schwenner je imenovan za dvorne svetnika na istem mestu in sodni nadsvetnik v Leobnu Adolf Stollowsky za predsednika okrožnega sodišča v VI. činovnem razredu v Leobnu.

+ Odlikovanje. Dvorni svetnik in podpredsednik kazenskega oddelka pri deželnem sodišču v Gradcu W. vitez pl. Karničnik je dobil povodom vstopenja brez takse viteški križec Leopoldovega reda.

— Ne vabite še tujcev, ko že domačini komaj diha. V »Neue Freie Presse« z dne 17. in 24. decembra inserira tvrdka Franc Souvan sin, da oddaja svoje prostore na Meštem trgu v najem, ter omenja da bi bili zelo pripravljeni za tovarniško zalogo čevljev, stekla, pletenin itd. Zvedeli smo pa tudi, da je že v dogovoru z neko dunajsko nemško banko in bo najbrže ta prišla v Ljubljano. Za ta slučaj pride v poštev lokal, kjer je prej bila trgovina J. Koblica, sedaj Mikuseh. Mi smo pa mnenja, da ni prav nič potrebno, da Slovenec narodnjak vabi Nemce in Žide v Ljubljano uničevati domačine in jim takorekoč že gorko gnezdo prepušči. Morda se da to vendar še preprečiti!

— Zimski šport. Za smučarje in sankarje v Ljubljani, ki nameravajo obiskovati športišča na Gorenjskem, je odredilo c. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Trstu, da vozi na progi Ljubljana - Jesenice - Bled - Bohinj posebni športni kupci ob nedeljah in praznikih, in sicer bo ta športni kupci priklopljen pri vlaku, ki odhaja iz Ljubljane ob 6. uri 48 minut zjutraj proti Jesenicam. Za nazaj iz Bohinjske Bistrice in Bleda bo športni kupci pri vlaku, ki vozi ob 5. popoldne in ob 7. uri 34 min. zvečer iz Bohinjske Bistrice. V ta športni kupci ima športnik pravico dati svoje orodje (sanke, alke), ne da bi plačal zato posebne pristojbine, kupci bodo posebno naznamovani s tem, da bodo imeli napis »športni kupci«.

S Krškega. Gospod župnik Kurant, spoznali smo Vas. Vi nas sovražite, kajti niti eden Krčan ni našel milosti pred Vami. Noben meščan, noben uradnik, noben učitelj ni v Vaši volilni listi. Drugače časti vredna moža klepar in krojač in mož, ki sam svojega premoženja ni zmožen upravljati — ne morejo biti zastopniki Krčanov. Tudi Vaša agitacija ni posebno dostojna, ker v gotovih ozirih presega mejo resničnosti. Naj je že dosedanji občinski odbor tako ali tako gospodaril — občinsko hranilnico se mu mora šteti v dobro. Sicer pa tudi nekaj velja, da smo se spoznali.

V Dragatušu je pri občinskih volitvah zmagala klerikalna stranka s 7 glasovi večine pri 230 volilcih. Kdor pozna vsa ostudna sredstva, katerih se poslužujejo pri agitaciji farovski lažnjivci, se temu ne bo čudil. Proti volitvi se bo vložila pritožba. Agitiralo se je celo z lažjo, da bo država dala občini milijon kron, če zmaga klerikalec.

Zaročil se je gimnazijski suplent v Pazinu, gosp. Anton Burger z gđ. Anico Podbojevo iz Ribnice. — Gosp. Ivan Klun, trgovec in posestnik v Ribnici pa z gđ. Maliko Podbojevo, tudi v Ribnici. — Vsi zaročenci so iz uglednih narodnih hiš. Zelimo obilo sreče!

Kinematograf »Ideal«. Danes v petek, dne 29. decembra: Specialni večer z nastopnim sporedom: 1. Kavaler brez srajce. (Slijevo.) 2. Boko mandur. (Velezanimivo.) 3. Človek, plačaj dolge! (Velezanimivo.) 4. Dve strani. (Senzacionalna drama.) 5. Mirko Levi metulja. (Velekomično.) Jutri v soboto, dne 30. decembra 1911: Morfinisti. (Velika drama iz življenja.) V torek dne 2. januarja 1912: Najučinkovitejši film te se zije! Ena izmed mnogih. (Drama iz življenja kupčevalca z dekleti.)

Aretacije. Na Sv. Petra cesti je včeraj stražnik zasabil 50letnega potepuha Ivana Pleškota, kateri ima za mesto prepovedan povratek in ga odvedel na magistrat, odkoder so ga pozneje izročili sodišču. — Neka ženska se ga je bila včeraj tako naskakala, da je v Wolfovi ulici onemogla obležala in so jo morali v zelenim vozom prepeljati v špehovko. — V neki gostilni na Pojanski cesti je neki delavec bil tako rubijaten, da sta ga morala gospodinja in sin postaviti pod kap. Ta se pa kmalu povrne in spusti v gostilničarko ter jo začne obdelavati s pestmi. Poklicali so stražnika, da je razjarjenega petelina odvedel v zapor. — V Koldvorski ulici je bil aretiran tujeim imetju nevaren vagant Alojzij Potokar, ki ima za mesto prepovedan povratek in nato izročen sodišču. — V Linhartovi ulici se je bil v jarek vlegel neki pijanček, katerega so morali z zelenim vozom prepeljati v špehovko. — V šestpetrskem predmestju je bila aretirana 35letna Veronika Zajc iz Tuhinjske, ki ima za mesto prepovedan povratek in izročena sodišču. — Na južnem kolodvoru službojoči stražnik Jakob Kržan je aretirat brata Ivana in Antona Gorenca iz St. Ruperta na Dolenjskem, ker sta se hotela izseliti v Ameriko ter se s tem odtegniti vojaški dolžnosti. Tudi 60letni posestnik van Novak, tudi iz St. Ruperta je moral z njima, ker je na suzu, da je hotel k temu dejanju zapeljati. Vse tri so izročili sodišču.

Zasabil je prod Božičev v Hradeckega vasi neki posestnik dva vojaka tukajšnjega 27. pešpolka, ki sta v Golovec poselek in neka v mestu tri smreke za božična drevesca. Posestnik je vojska naznanil.

Trpinčenje živali. Ko je včeraj neki mesar pripeljal v mesto teleta, mu se je vrvjo tako zvezal noge, da so se mu do krvi odrgnile. Stražnik je mesarja naznanil.

Pes ugriznil je včeraj na Marije Terezije cesti 11letnega šolskega učence Stanka Jeločnika ter ga na desni nogi telesno poškodoval. Lastnik psa je znan.

Tatvina. Prednočnem je bil na južnem kolodvoru ukraden delavcu Fran Piberniku 50 K vreden suknjič. Tat je dosedaj še neznan.

V Ameriko se je včeraj z južnega kolodvora odpeljalo 20 macedoncev.

V kazalnice v Begunjah na Gorenjskem je včeraj orožništvo eskortiralo iz Celja 5 kaznenk.

Izgubil je neki gospod listnisoč z raznimi listinami in spričevali. — Šolski učence Andrej Verbič je našel nojevo pero.

Našel se je nagačen sokol. Kdor ga je izgubil, naj se zgasi pri I. ljubljanskem zavodu za straženje in zaklepanje, Kolodvorska ulica 28.

Današnji list ima za vse enj. naročnike žepni koledarček za leto 1912 tvrdk Gričar & Mejač in A. Šarabon v Ljubljani.

Narodna obramba.

Odkupite se na korist družbe sv. Cirila in Metoda! V sedanjem realnem času marsikdo pozabi na čestitke svojim prijateljem in znancem o praznikih ali o godu, od katerih ima pošta največ dobička. Odkupite se raje o novem letu s primernim »niskom« prid družbe sv. Cirila in Metoda! Potem se vam ni treba bati, da bi pozabili kako čestitko, ker vam »bo treba čestitati«.

Društvena naznanila.

Telovadno društvo »Sokol« v Borovnici priredi dne 31. decembra zabaven Silvestrov večer s kupleti in komičnimi prizori. Vrši se v salonu gosp. A. Drašlerja.

Obrtna zadruga na Vrhniki. V nedeljo, dne 11. februarja 1912 bo prostovoljna preizkušnja za pomagalec v občinski pisarni na Vrhniki. Preizkušnja se prične ob 9. uri popoldne. Prošnje naj se vlagajo do 14. januarja 1912 pri obrtni zadrugi na Vrhniki.

Jesenice. Naš »Sokol« priredi dne 31. decembra zvečer v hotelu »Triglav« Silvestrov večer z raznovrstnim sporedom.

Gledališko društvo na Jesenicah uprizaro na novega leta dan ob pol 8. zvečer znamenito Werkmanovo ljudsko dramo »Greh ljubezni«. S tem se poda obiskovalcem našega gledališča zopet prilika, ogledati si delo, ki je uživalo na vseh velikih odrih občeno priznanje.

Telovadno društvo »Sokole« v Radečah pri Zidanem mostu priredi dne 31. decembra v telovadnici »Hotel Gmeiner« svoj Silvestrov večer, kateri bo obsegal telovadbo (proste prške vaje, skupino na orodju), polnočni govor, živo sliko ter prosto zabavo. Svirla bo društvena godba.

Čitalnica v Ribnici priredi tudi letos, kakor običajno, svoj Silvestrov večer, in sicer v Arkovih salonih. Po predpripravih in programu sodeč, ki obsega, mimogrede povedano, 12 točk — obeta biti ta večer posebej zanimiv. Domači pevski zbor in dilantje se prav pridno vadijo za različne nastope — in Ljubljancem so tudi obljubili svojo pomoč. Za smeh in zabavo je kar najbolje poskrbljeno. Med odmori in za ples pa igra tamburaški odsek R. S. O. polnočni je alegorija. Kdor hoče zadnje ure leta v veselju in dobri zabavi preživeti, naj pohiti v čitalnico. Ker je upanje, da ga počaste tudi okoličani, je želeli, da se domačini vsi odzovejo prijaznemu vabilu čitalnice — in to tem bolj, ker hoče čitalnica nuditi obiskovalcem nekaj povsem novega in zanimivega.

Črnomaljsko prostovoljno gasilno društvo priredi na sv. Treh kraljev dan dne 6. januarja 1912 v prostorih »Hotel Lackner« društveno veselico s srečolovom, kotiljoni, korijandolom in plesno zabavo. Vstopnina za člane 20 vin., za nečlane 40 v., za osebo. Začetek ob 8. zvečer. Svira mestna godba. Ker je čisti dobiček namenjen za pokritje gasilnega orodja in ravniar dole parne brizgalne, se preplačila hvaležno sprejmo. Za mnogobrojno udeležbo vabi najljubše — društvo.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v soboto zvečer gostuje prva subreta tržaškega slovenskega gledališča gđ. Angela Janova v »Grofu Luksemburškem« (za par - abonente). — V nedeljo 31. t. m. popoldne ob 3. zadnjič v sezoni Straussova opereta »Cigan baron« (za lože nepar). Zvečer ni predstave. — V ponedeljek, 1. januarja popoldne ob 3. zadnjič opereta »Sramežljiva Suzana« (za lože par), zvečer opera »Carmen« (par). — V torek, 2. januarja prvič Fr. S. Finžgar ljudska igra »Naša kri«. — V četrtek, 4. januarja drugič »Vesele ženske windsorske«. — V petek, 5. januarja zvečer slavnostna gledališka predstava. — V soboto, 6. januarja popoldne opera »Carmen«, zvečer Finžgarjeva drama »Naša kri«. — V nedeljo 7. januarja popoldne »Vesele ženske windsorske«, zvečer zadnjič »Ples v operi«. — Pripravlja se opera »Rusalka« A. Dvořaka, opereta »Revizor« K. Weissa in drama »Živi mrlji« L. N. Tolstega.

Fr. S. Finžgar: Naša kri. Ljudska igra v štirih dejanjih. Fr. S. Finžgar je napisal za »Divjim lovcom« novo ljudsko igro »Naša kri«, ki je zajeta zopet iz slovenske polpreteklosti. Spomini na dobo l. 1813, ko je umirala Napoleonova lirija ter so se Francozi morali umikati zmagovitemu avstrijskemu orožju, ti spomini še žive med Slovenci, zlasti pa med našimi kmeti. Finžgar je podal v svoji novi drami »Naša kri« dramske prizore iz te dobe, ko so Slovenci imeli še francoske mere, ki pa so bili v svoji duši slovenski, avstrijski ideji neomajno zvesti župani, ko so po slovenskih vaseh ležali še francoski bataljoni ter

so jih slovenski kmetje, skrivači in kontrabantari neprestano napadali iz zasede. Med kmeti je vladalo le sovraštvo in vladal je strah, dasi so se Francozje trudili pridobiti slovensko srce in ljubezen. Slovenska kri ne trpi med sabo tujca, čeprav je morda koristen in dobrohoten. V sredini Finžgarjeve drame stoji francoski kapetan in slovensko dekle, hči župana; kapetan ljubi Slovenko, a njeno srce je zvesto kmetiškiemu fantu; žrtvovala bi se v rešitev svoje rodne vasi, a reši jo zmaga Avstrijec pod Ljubljem. V igri pa je še cela vrsta originalnih slovenskih tipov, ki jih pozna Finžgar, živeč med narodom, tipov, ki ilustrirajo mišljenje in čustvovanje slovenskih kmetov v dobi, ko je ugašala zvezda Napoleonovega ilirskega kraljevstva. Drama je polna dramskega življenja, zato je opravičena nada, da je »Naša kri« nova pridobitev sloven. izvirnega reportoirja. Glavne vloge igrajo gg. Verovšek, Nučič in gđc. Wintrova.

Slov. gledališče. Tudi sinočnja uprizoritev »Carmen« je vrlo uspešna in splošno ugajala. Pohvalnih epitet, ki smo jih napisali o priliki premijere, ne mislimo ponavljati. Zbor je bil s početka sicer precej ležeren, a tekom predstave je nas zadovoljeval. Lepo so uspele epizodijske scene, n. pr. ciganski kvintet v II. dejanju. Gledališče je bilo skoraj razprodano.

Ružne stvari.

*** Linčar zamorec** V Brooklynu je na božični dan umoril neki zamorec belo ženo. Razljučena množica je zgrabila zamorca, ga obesila na bližnjo ulično svetilko, ga polila s petrolejem in zažgala. Policisti niso mogli ničesar opraviti proti razljučeni množici.

*** Roparski napad v Monte Carlo.** Iz Pariza poročajo: V Monte Carlo so trije roparji vlomili v vilo, v kateri stanuje igralca Linan. Igralko so roparji zvezali ter pokradli dragocenosti v vrednosti pol milijona frankov. Prijeli so tri sumljive Italijane, pri katerih so našli del ukradenih dragocenosti.

*** Roparsko tolpo prišli.** Iz Crnovca poročajo: V Botušani so prijeli roparsko tolpo, broječo 52 oseb, ki je že deset let požigala in ropala po okolici. Poglavar roparjev je bil neki Jurij Lupu. Romunska vlada je prosila avstrijske orožnike, naj primejo tudi one roparje, ki se nahajajo v Avstriji.

*** Don Jaime bourbonski** v Monte Carlo. Don Jaime bourbonski je imel pred par dnevi v Monte Carlo srečo. Imel je pri sebi 60.000 frankov in je priigral 100.000 frankov. Drugi dan je imel zopet srečo ter priigral zopet 100.000 frankov. Igral je »trente et quarante«.

*** Zastrupljenja v Berolinu.** Iz Berolina poročajo: V azilu za ljudi brez stanovanja je 28. t. m. ponoči in dopoldne bilo dvajset novih smrtnih slučajev, čez trideset oseb je pa obolelo. Toda ne samo v azilu, tudi v policijskem zaporu, nadalje v nekem sosednjem možkem azilu in na različnih mestih in tregih je umrlo v par minutah več oseb. Do popoldne je zbolelo čez sto oseb. Od teh jih je čez 50 umrlo. Zdravniki si ne morejo razlagati vzrokov, vsled katerih merjo ljudje. Izključeno pa je, da bi bil vzrok temu kaka infektivna bolezen, kakor kolera, tifus ali kaj enakega. Gre se za zastrupljenje s »akozvanim bakterijskim strupom«. Gotove bakterije, ki pridejo z živili v dotiko, povzročajo ta strup. Zadnja poročila pravijo, da je do 28. t. m. zvečer umrlo 55 do 60 oseb, obolelo jih je pa več nego sto.

*** Guverner in dvanaest zamorcev.** »Annales Politiques et Littéraires« objavljajo grozovit in žalosten, vendar pa interesanten dogodek o neimenovanem evropskem guvernerju in o dvanaestih, po nedolžnem usmrčenih zamorskih načelnikih. Guverner je čakal na usmrtnih dvanaestih, ki smrti obsojenih zamorcev, kateri bi naj privedli s sosedne postaje. Da bi se ne dolgočasil, je začel igrati karte. Imel je začetkoma smolo. Ravno v trenutku, ko je dobil dober list so mu naznanili, da je došlo 12 zamorcev. »Pobesite jih takoj — pridem pozneje«, je zapovedal ter igral dalje. Dobival je ... Čez eno uro so mu zopet sporočili, da so privedli dvanaest zamorcev, ki so tako zvezani, da se ne morejo niti gani. Guverner je bil nekoliko iznenaden ter odšel gledat dole zamorce. V resnici je čakalo dvanaest obsojenih zamorcev, da jih usmrte. In tedaj se je dokazalo, da so bili zamorci, ki so bili pred eno uro usmrtni, poglavarji raznih zamorskih rodov, ki so prišli guvernerju vošit vesele praznike ter mu prinesli bogatih darov. Seveda so se precej začudili, ko so bili kar kratkim potom usmrtni. Guverner je hotel vsaj nekoliko potolažiti svojo vest ter je velikodušno pomilostil vseh dvanaest, k smrti obsojenih zamorcev, obenem jim je pa podaril darove, ki so mu jih prinesli poglavarji. In posledica? — Postal je ljubljenec zamorcev, ker je tako ostro postopal z bahavimi poglavarji ter se usmislil siromanih obsojencev. Pravijo, da je bil ta »velikodušni« guverner — nemški.

* **Draga stavbišča.** Berolinski „Konfektionär“ poroča, da je bilo tekom zadnjih dveh let prodano v Leipzigerstrasse v Berlinu 24 hiš večinoma za stavbišča za skupno ceno 60 in pol milijona kron. Povprečna cena enega stavbišča znaša torej poltretji milijon kron. Ena od hiš, ki je bila zdaj prodana za tri milijone, je bila pred časom kupljena za 600.000 mark. Iz tega je razvidno, kako zelo raste cena stavbišč v večjih mestih.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor. Ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko) na: Kmečko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Telefonska in brzojavna poročila.

Delegacije.

Dunaj, 29. decemb. Avstrijske delegacije so začele s plenarnim zborovanjem ter z razpravo o proračunskem provizoriju. Priglasenih je 9 govornikov. Kot prvi je govoril poslanec dr. Korošec, ki je spretno parafraziral eksproseje Ahrenthala in Auffenberga. S pridom je uporabil tudi demetije, ki izhajajo iz visokih in najvišjih krogov glede mirovnijskih pogajanj. V imenu Slovencev je tudi hvalil aneksijsko politiko grofa Ahrenthala ter s tem obenem tudi seveda veleizdajniški proces in vso ono dobo političnih persekucij, s katerimi je bila aneksija združena. Ceterum censeo vsega njegovega govora je bilo: Več vojaštva. Klerikali so z govorom poslanca Korošca, kot načelnika vojnega odseka dosegli zopet rekord, ker so s tem propagirali nabavo morilnih orodij, vojno klanje in uničevanje človeštva ter brezdomnostem uveljavili najvišje katoliško načelo: „Ne ubijaj!“ naslednjem sejno poročilo. Referent dr. Grabmayr poudarja, da je eksproze izzval v odseku zadovoljstvo ter poročilo o računskem provizoriju, ki ga priporoča za sprejem. Poslanec dr. Korošec izvaja, da so Slovenci prijatelji zveze z Italijo, ki pa nikakor ni zvesta zaveznica, kar dokazujejo vojne priprave ob meji kjer so nastanili že 6. armadni polk. Svariti je treba pred naziranjem, da bo diplomaciji mogoče obvarovati Avstrijo vseh nevarnosti.

Nato slavi uspehe grofa Ahrenthala v aneksijski krizi ter njegovo spretnost in izurjenost v zunanjih vprašanjih. Da ni prišlo do vojne ob aneksijski krizi se je treba zahvaliti dejstvu, da je stala za Ahrenthalom velika izurjena armada in nje voditelj Conrad pl. Hötendorf. Ta veliki patrijot je spoznal, da jo treba močne armade, da shrani mir. Balkanska kriza je pokazala, da je naša politika na Balkanu slabotna zlasti v Albaniji je opaziti posledice neodločnega nastopa ter nas tam Italijani vedno bolj izpodrivajo. In kmalo se bodo uresničile italijanske sanje v „Mare nostrum“.

Za dr. Korošcem je govoril dr. Kramar. Nato Rusin Cegliski in Cingrija.

Budimpešta 29. dec. Ogrski listi se bavijo z eksprosejem v ogrski delegaciji. Eksprose grofa Ahrenthala presojajo v obče z zadovoljstvom. Nasproti temu pa presojajo eksprose vojne ministra Auffenberga precej ostro.

Zaupnica Ahrenthala.

Dunaj, 29. decembra. V delegaciji je bil sprejet proračunski provizorij. Sprejeta je bila tudi ta - le resolucija: Delegacija izjavlja, da smatra na trozvezo se naslanjajočo zunajno politiko kot nerazumljiv temelj avstro - ogrske mirovne politike, odobruje politiko ministra grofa Ahrenthala, mu izreka zaupanje in sprejema njegove izjave z mirnostjo na znanje.

Konference ministrskih predsednikov.

Dunaj, 29. decembra. Grof Stürgkh in grof Khuen sta imela danes dopolne konferenco o političnem položaju.

Šestmesečni državni provizorij.

Dunaj, 29. decembra. Državni zakonik objavlja od cesarja sankcijo-

nirani šestmesečni proračunski provizorij.

Odlikovan referent za jugoslovansko časopisje.

Dunaj, 29. decembra. Ministerjalni svetnik Rinaldo Culić, referent za jugoslovansko časopisje, je odlikovan z viteškim križcem Fran Josipovega reda.

Razvozljanje položaja na Hrvaškem.

Dunaj, 29. decembra. Ministrski predsednik grof Khuen je bil danes popoldne ob dveh pri cesarju ter mu poročal o splošnem političnem položaju in o hrvaških volitvah, oziroma sklicanju hrvaškega sabora. Svoji je konferiral z banom dr. Tomašičem, katerega bo tudi cesar sprejel v avdienci. »Pesti Naplo« poroča, da se mudi na Dunaju tudi bivši hrvaški ban baron Rauch, ki je sestavil o razvozljanju političnih razmer na Hrvaškem posebno spomenico ter jo izročil kabinetni pisarni.

Zima.

Dunaj, 29. decembra. Tu je zapadel sneg. Na Semeringu in na planini Rax so veliki snežni zameti. Vlaki južne železnice prihajajo z znatnimi zamudami.

Aretiran avstrijski stotnik.

Milan, 29. decembra. »Corriere della Sera« poroča, da je bil v Dosansali aretiran neki avstrijski stotnik, ker je osumljen špionaže.

Prvi črnogorski zrakoplovec ponesrečil.

Cetinje, 29. decembra. Prvi črnogorski zrakoplovec stotnik Monić je z zrakoplovom Bleriotovega sistema priredil vzlet nad Skaderskim jezerom. Pri vzletu se je aeroplan pokvaril in Monić je padel v jezero ter utonil.

Italijani pri Tobruku poraženi.

Carigrad, 29. decembra. Vojno ministertvo razglasa, da so Turki v boju pri Tobruku dne 22. decembra zavzeli utrbe pristanišča ter pri tem zaplenili mnogo vojnega materiala. 150 mož posadke so popolnoma pokončili in uplenili tudi več mitrelijev. En italijanski pešpolk in en eskadron konjenice, ki so prišli posadki na pomoč, so skoro popolnoma uničeni.

Spomenica albanskih poslancev.

Carigrad, 29. decembra. Albanski poslanci v turškem parlamentu so vročili vladi spomenico o političnem položaju v Albaniji.

Ruski poslaniki.

Petrograd, 29. decembra. Listi vzdržujejo še vedno vest, da bo ruski poslanik v Carigradu Čarikov vendar odstopil. Njegov naslednik bo baje ruski poslanik v Belgradu Hartwig ali poslanik v Bukarešti Giers. Tudi ruski poslanik v Berlinu Osten-Sacken v kratkem odstopi zaradi visoke starosti.

Potovanje angleškega kralja.

Berolin, 29. decembra. Poleti bo baje potoval angleški kralj na sever. Ob tej priliki se bo angleški kralj setal z nemškimi cesarjem.

Zastrupljenje.

Berolin, 29. decembra. Čez noč je zopet umrlo nekaj ljudi. Posebno vznemirjenje vzbujajo dejstva, da je zbolelo več ljudi, ki z azilom niso bili v nikakršni zvezi.

Žrtve zastrupljenja v Berlinu.

Berolin, 29. decembra. Bakteriološka preiskava zastrupljenecv še ni končana. Doselej je 47 mrtvih, od katerih so jih že več pokopali. Ostali leže v mrtvašnici.

Kitajska revolucija.

London, 29. decembra. Iz Pekinga poročajo, da je Juanšikaj odstopil, ker se boji, da bo narodna skupščina proglasila republiko. Z druge strani pa javljajo, da je narodna skupščina že proglasila za predsednika republiko dr. Suazena.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. decembra: Karel Tschurn, hranilnični višji knjigovodja v poklju, 72 let, Vegova ulica 2. — Marija Koemur, bivša delavka, 59 let, Radekega cesta 11.

Dne 28. decembra: Ivana Urbančič, žena kovaškega mojstra, 45 let, Dolenjska cesta 1.

V deželni bolnici:

Dne 23. decembra: Marija Ulčar, užitkarica, 62 let. — Ivan Knave, rejene, 1 uro.

Dne 25. decembra: Juri Benedičič, občinski ubožec, 74 let.

Dne 26. decembra: Marija Elizabeta Močnik, rejenska, 6 dni. — Lovro Sadar, drvar, 59 let. — Silvester Kamnar, tovarniški delavec, 62 let. — Ferdinand Cerar, delavec, 57 let.

Dne 27. decembra: Ignacij Us, posestnik, 50 let.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekel konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da posiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 24.— | Četrta leta . . . K 6.—
Pol leta . . . K 12.— | En mesec . . . K 2.—

V upravnistvu prejemam na mesec K 1-90.

Spisiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . K 13.— | En mesec . . . K 2-30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a bratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez oziroma vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravištvu „Slovenskega Naroda“

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni burzi dunajske borze 29. decembra 1911

Maloobsejni papirji.	Declarat	Ulagoval
4% majeva renta	91-05	91-25
4 1/2% srebrna renta	94-30	94-50
4% avstr. krona renta	91—	91-20
4% ogr.	90-35	90-55
4% kranjsko deželno posojilo	92-25	93-25
4% k. o. češke dež. banke	93—	94—

Srečke.			
Srečke iz l. 1860 1/2	428 75	440 75	
" " 1864	608 —	620 —	
" " tisk	297 75	309 75	
" " zemeljske l. izdaje	294 50	300 50	
" " II.	275 —	281 —	
" " ogrske hipotekne	246 —	252 —	
" " dun. komunalne	501 —	513 —	
" " avstr. kreditne	504 —	516 —	
" " ljubljanske	81 —	87 —	
" " avstr. rdeč. križa	69 75	75 75	
" " ogr. "	43 50	49 50	
" " banke	34 75	38 75	
" " turške	240 25	243 25	

Glasilo.		
Ljubljanske kreditne banke	468—	470—
Avstr. kreditnega zavoda	650—	651—
Dunajske bančne družbe	544 25	545 25
Južne železnice	110 25	111 25
Državne železnice	727—	728—
Alpine-Montan	869—	870—
Češke sladkorne družbe	364-50	367—
Zivnostenske banke	282-50	283-50

Weights.			
Cekini		11-37	11-39
Marke		117-75	117-95
Franki		95-60	95-70
Lire		95—	95-20
Rublj.		254—	254-75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 29. decembra 1911.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50 kg	11-79
Rž za april 1912	za 50 kg	10-33
Koruzza za maj 1912	za 50 kg	8-57
Oves za april 1912	za 50 kg	9-72

Meteorološko poročilo.

Višina pad. snega 300-2 Srednji izračun tlak 30.76 mm

decem.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetar	nebo
28	2. pop.	734.9	5.4	sl. jug	del oblač.
	9. zv.	738.5	1.6	sr. zah.	jasno
29	7. zj.	738.8	-0.9	slab jug	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 1-7°, norm. -2-6° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Kontoristinja

ki slovensko in nemško samostojno kore- spondira in zna pisati na stroj, . . .

se takoj za trajno sprejme.

Ponudbe na „poštni predal 125“ Ljubljana. 4424

Točilnica kave in čaja

zaloga zganja in izdelovanje likerjev v večjem prometnem mestu Stajerske, najboljši zaslužek sedanosti, se zaradi preselitve z zalogo in inventarjem vred do srede marca 1912 odda. Trajno mesto za spretno trgovce. Kapitala je treba K 12.000. — Ponudbe pod „A. Z. 100 Post“ na upr. „Slov. Narodas.“

Prodaja parcele

Konkurzna masa Leopolda pl. Rain hofen proda 4426

sredi kraja Rajhenburg

ležečo lepo sta bno parcelo po zelo ugodni ceni. — Kogar ta stvar zanima, naj povpraša pri gosp.

dr. Fritz Zanggerju, odvetniku v Celju.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

priporoča naslednja dela:

	broš.	vez.
Adrejev. Levstik. Rdeči smeh	K 1-40,	2-40
Askerc. Izlet v Carigrad	» —30	
» Prešernov album	» 2-40	
Beg. Ustoličene koroskih vojvod	» —30	
» Slovensko nemška meja na Koroškem	» 1-40,	2-40
» Narodni kataster Koroške	» —60	
Bened-Sumarsky. Brodkovski odvetnik	» 1-50,	2-50
Boyan. Doktor Holman	» —50	
Burnett. Mali lord	» 1-60,	2-60
Canhar. Aleš iz Razora	» 1-50,	2-50
» Časnikarstvo in naši časniki Čech Statopisk. Med knjigami in ljudmi	» —50	
Erjavce-Savovic. V naravi	» 1-20,	1-70
Halevy. Dnevnik	» —60	
Jurčić. Zbrani spisi I.—XI.	» 1-20,	2—
Jelenek. Ukrajinske dume	» —30	
Lah. Vaška kronika	» 1-70,	2-70
Legiš. Strahovalci dveh kron I. II. a	» 1—,	2—
» Ljubezen in junaštva strahopetnega praporčaka	» —80,	1-60
Murnik. Najhujši sovražniki	» —60	
Oblok. Stara devica	» —60,	1-60
» Razne pripovedi	» —80	
Reinec. Ljubezen Končanove Klare	» 1-50,	2-50
» Premaganci	» —60,	1-60
» V študentovskih ulicah	» 1-50,	2-50
» Zadnji rodovine Benalja	» 1-50,	2-50
Rusko. Mina	» 1-20,	2—
Senečur. Čez trnje do sreče	» 1-20,	2-20
Šepetec. Zaljubljeni kapucin	» 1—,	1-80
» Stiri ruske slike	» —60,	1-60
Thermet. Undina	» —90	
Trstenjak. Slovensko gledališče	» 2—	
Vesel. Libera nos a malo	» 1-40,	2-20
Zarnik. Zbrani spisi	» 1—	
Zna. Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu	» 3—	

Restante pošta K. „Zvestoba do groba“.

Prosimo odgovor oziroma vrnitev na pismo 29. novembra.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1911.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.	Odhod.	Prihod.
6-48 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.		lina, Draždan, Prage, Linca, (Londons) Vllsingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.
8-52 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfovega. St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosuplje.		3-52 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfovega. St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosuplje.
9-48 dopoldne. Osebn. vlak iz Trbiže Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda Inomosta, Beljaka.		11-13 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka Tržiča, Kranja.
11-13 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]		2-59 popoldne. Osebn. iz Straže-Toplic Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosuplje.
11-30 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.		4-13 popoldne. Osebn. vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča Kranja.
1-32 popoldne. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice.		6-53 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd Opatija-Reka.)
3-30 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Tržič, Jesenice Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.		8-15 zvečer. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca Beljaka, Tržiča, Kranja.
6-35 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllsinga, (London), Celovec, Linc, Dunaj.		9-07 po noči. Osebn. vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosuplje.
7-39 zvečer. Osebn. vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.		11-22 po noči. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranj.
10-10 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.		Postaja: Ljubljana dr. kolodvor.
		Odhod na Kamnik: 7-28, 11-50, 3-15 7-10.
		Prihod iz Kamnika: 6-41, 10-59, 2-40 6-10.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Bremitz v Trstu, ulica Tor S. Piero
išče mizarske delavce.
za izdelovanje klavirjev po naj-
višjih akordnih cenah. 4423

Tekstilni delavci in delavke
dobe dobro plačano delo v pre-
dilu in tkalnici bombaža v
Aleksandriji (Egipet.)
Glede pojasniti se je obrniti na An-
toni Sgubin, Trst, via Miramar 3.
4424

Anton Furgar
gimnazijski suplent
Anica Podboj
zaročena.

26. decembra 1911 Pazin

:: Juan Hlun ::
trgovca in posestnika
Malika Podboj
zaročena. 4418

Ribnica 26. decembra 1911

Išče se zanesljiv in izvežban
dacar
naslov pove uprav. »Slov. Naroda«
4287
Izurjen 4392
solicitator
(stenograf, strojepisec) izvežban v ma-
lem konceptu, se sprejme s 1. fe-
bruarjem 1912.
Dr. Urban Lemež, odvetnik v Slovenski Bistrici.

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za l. 1912 se bode pričelo 2. januarja 1912.

Ta davek plačati je v okrožji ljubljanskega mesta od vsakega psa, izvemši od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni. Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark, najkasneje do 20. februarja 1912 pri mestni blagajni proti plačilu 8 kron. Z ozirom na § 14. izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1912 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulici brez veljav-
nih mark.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik
Laschan, I. r.

Otvoritev trgovine.

Usojam si sl. občinstvu vljudno naznaniti,
da otvorim s 1. januarjem 1912
v Ljubljani, Stari trg št. 28

trgovino s steklom,
porcelanom, svetilkami itd.

Poleg tega izvršujem vsa v stavbno in
umetno steklarstvo spadajoča dela,
steklarska popravila na domu, kakor
tudi okvirje. 4415
Ker jamčim za solidno in točno postrežbo po
kolikor mogoče nizkih cenah, se sl. občinstvu
v obilen obisk najtopleje priporočam z odlič-
nim spoštovanjem

Maks Tušek v Ljubljani,
doslej Sv. Petra nasip šte. 7.

Radi inventure
prodajam ta teden do novega leta blago iz cele zaloge
pod vsako ceno.
Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič Ljubljana, Mestni trg 5.

Razglas.

V smislu §§ 3. in 6. ministrskega ukaza z dne 23. aprila 1898, drž. zak. št. 56 in § 3. ministrskega ukaza z dne 22. avgusta 1908, drž. zak. št. 181 se javno naznanja, da bodo

voliški imeniki za dopolnilne volitve prisednikov
in namestnikov obrtnega in prizivnega sodišča

razgrnjeni vsakomur na vpogled
od vstetega 28. decembra 1911 do vstetega 10. januarja 1912
v posvetovalnici mestnega magistrata.

V tem roku je podati reklamacije zoper volilske imenike pri mestnem magistratu. Reklamacije se smejo nanašati na to, da se ni oziralo na lastno volilno pravico reklamantov ali pa na vsprejete druge osebe, ki nimajo volilne pravice ter morajo biti v prvem slučaju opremljene s pripomočki in listinami, ki služijo v presojo pravnega vzroka reklamacije. Vpogledati se smejo voliški imeniki le med uradnimi urami, to je od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 27. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik
Laschan I. r.

Imam v zalogi še mnogo tisoč krasnih
reklamnih koledarjev za novo leto
po brezkonkurenčno nizkih cenah,
od 10 vinarjev dalje
s koledarjem in okusnim ozadjem. 4136
Kateri gg. trgovcev želi kaj cenega in okusnega,
naj se oglasi ali naroči pismeno pri domači tvrdki
Iv. Bonač v Ljubljani, nasproti glavne pošte.
Dobé se tudi sami bloki po 5 vinarjev.

P. n. gost. prijateljem in znancem želiva
srečno in veselo novo leto!
Pri tej priliki se
vsem posetnikom
hotela „BELLEVUE“
za izkazano za-
upanje ob času
najinega vodstva
najprisknejše za-
hvaljujeva in pro-
siva za nadaljno
naklonenost se-
danji najini restavraciji
v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Z vdanim velespoštovanjem
Avg. in Poldka Zajec.

Činovnička zadruga u Beogradu

razpisuje

stečaj
za izradu plana za svoj Dom

na uglu Kralj-Milanove i Dobranjske ulice a sroču novoga Kraljevskoga dvora
pod pogodbeno ozira:

- 1.) Na stečaj mogu učestvovati samo Jugoslaveni.
- 2.) Od planova izradiće se osnove za svaki sprat, preseći i fasade, u razmeri 1 : 100.
- 3.) Svi potrebni podaci dobiće se od uprave Cinovničke zadruge u Beogradu.
- 4.) Planove za Dom treba predati do 1. februara 1912 god. po starom kalendaru.
- 5.) Planovi će se nagraditi sa tri nagrade: prva sa 3000 dinara, druga sa 2000 dinara i treća sa 1000 dinara. Nagradjeni planovi ostaju svojina Cinovničke zadruge.

Planovi pod šifrom šalju se puravi Cinovničke zadruge u Beogradu.

Beograd, 1. decembra 1911.

Uprava.

Gostilna
„Novi svet“
želi vsem častitim go-
stom, odjemalcem, pri-
jateljem in znancem
srečno
NOVO LETO
Zahvaljujoč se za do-
sedanji obisk se pri-
poročam tudi za na-
dalje prijazni naklo-
njenosti. Z odličnim
spoštovanjem
Anton Gorše in soproga
Marije Terezije
cesta 14.
4147

Po najvišjem naročilu Njegovega ces. in kr. apostolskega Veličanstva.
41. c. kr. državna loterija
za civilne dobrodelne namene v drž. zbornu zastopanih kraljestev in dežela.
Ta denarna loterija,
edina v Avstriji zak. dovoljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 K.
Glavni dobitek 200.000 K.
Javno zrebanje bo 15. februarja 1912. — Srečka stane 4 krone.
Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vor-
dere Zollamtsstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštinih, brzo-
javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za
kupovalce srečk zastoj. — Srečke se določijo poštne prosto.
Od c. kr. loterij. dohod. ravnateljstva (odd. za drž. loterije).

Pooblastila
za
občinske volitve
po sestavi izvrševalnega od-
bora nar. napredne stranke
se dobe
v Narodni knjigarni v Ljubljani.
Cena za 100 komadov 4 K.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
94 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 53.758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115.390.603-61.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa poljska dajla:
Generalno zastopstvo v Ljubljani
čigar pisarne so v
lastnej bančnej hiši
v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder postuje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občnokoristne
namene.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Promese Kreditnih srečk 26 K 2. jan. 300.000 K
Promese Srečk za uravnavo Donave 16 K 2. jan. 120.000 K
: Promese za bližnja zrebanja. :
Vse 4 promese skupaj 56 K.
Promese Ljubljanskih srečk 10 K 2. jan. 50.000 K
Promese Zemljiških srečk II. em. 6 K 5. jan. 100.000 K